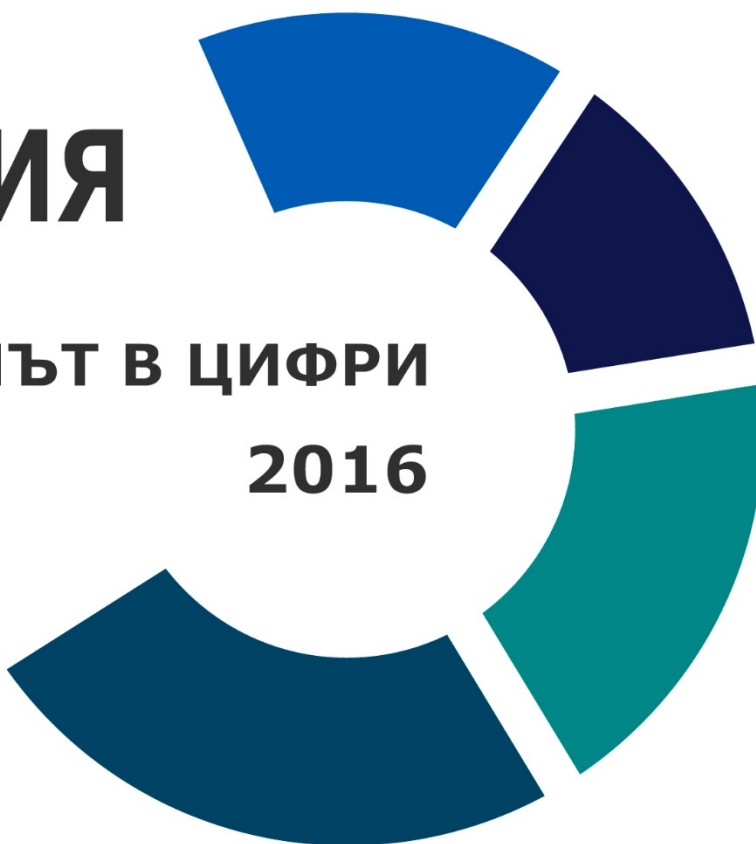

СОФИЯ

ТУРИЗМЪТ В ЦИФРИ 2016

ОБЩИНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ "ТУРИЗЪМ"

visitsofia.bg

ИЗДАНИЕ 2017

ВЪВЕДЕНИЕ	2
ДЕМОГРАФСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ХАРАКТЕРИСТИКА	3
ТРАНСПОРТ	7
Въздушен, автобусен, ЖП и градски транспорт	
НАСТАНЯВАНЕ	16
Предлагане, търсене, заетост на легловата база, позиция на София в България	
ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ХРАНЕНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЕ	32
Видове и капацитет	
ЦЕНИ НА НЯКОИ СТОКИ И ТУРИСТИЧЕСКИ УСЛУГИ	34
Сравнение на цените в някои европейски столици	
ОЩЕ ЗА СОФИЯ	36
История, култура, природа, спорт и развлечение Безплатна пешеходна обиколка Поклоннически маршрути	
РЕЧНИК	42
Терминология и съкращения	

Иво Маринов
Директор на ОП „Туризм“

ОП „Туризм“ има удоволствието да ви представи шестото по ред издание на статистическия справочник „София – Туризмът в цифри“. Изданието има за цел да предостави на всички заинтересовани информация за състоянието на туристическия сектор през 2016 г.

София продължава устремено да се утвърждава на световната туристическа карта като успешно развиваща се туристическа дестинация. Това проличава от растящата ѝ популярност, която води до ежегодно нарастване на броя туристи. Следвайки силния ръст от 2015 г., София продължава с впечатляващ, двуцифрен ръст на туристите и на реализираните от тях нощувки през 2016 г., съответно 13% и 14%.

Непрекъснатият ръст на туристите и реализираните нощувки от няколко години насам не остава незабелязан. Това е и поводът през 2016 г. столицата ни да се нареди в топ 10 на европейските дестинации с най-голям ръст на броя туристи за периода 2009-2016 г. - над 7% средногодишно, редом с Барселона, Будапеща и Берлин. Това показва Индексът Мастер Карт (MasterCard Global Destinations Cities Index).

Безспорно важен принос за увеличаващата се популярност на София са и откритите 23 нови маршрута на Летище София през 2016г., като така общо обслужваните през годината дестинации са над 70. София става и все по-лесно достъпна благодарение на нискотарифните авиокомпани, които бързо се утвърждават на пазара.

Следвайки световните тенденции в туризма, София продължава да инвестира в развиването на туристическата си база, съблюдавайки устойчивото развитие на града. И през тази година бяха вложени средства за реконструкция и обновяване на паркове и зелени площи, на столичния зоопарк, за експониране на културно-историческото наследство, за обогатяване на културния календар и не на последно място – за модернизиране на градския транспорт. Всички усилия дават резултат, превръщайки столицата ни в един по-приветлив и атрактивен за туристите град. А висококачественото обслужване и достъпните цени, допринасят за удовлетвореността на туристите от престоя им и положителна нагласа за повторно посещение.

Площ: 492, 092 кв. км.

София заема 6,9% от площта на Софийска област, чиято територия е 7 059 кв.км. или 6,4% от площта на страната. (България – 110 994 км²)

Население: 1 291 591 жители

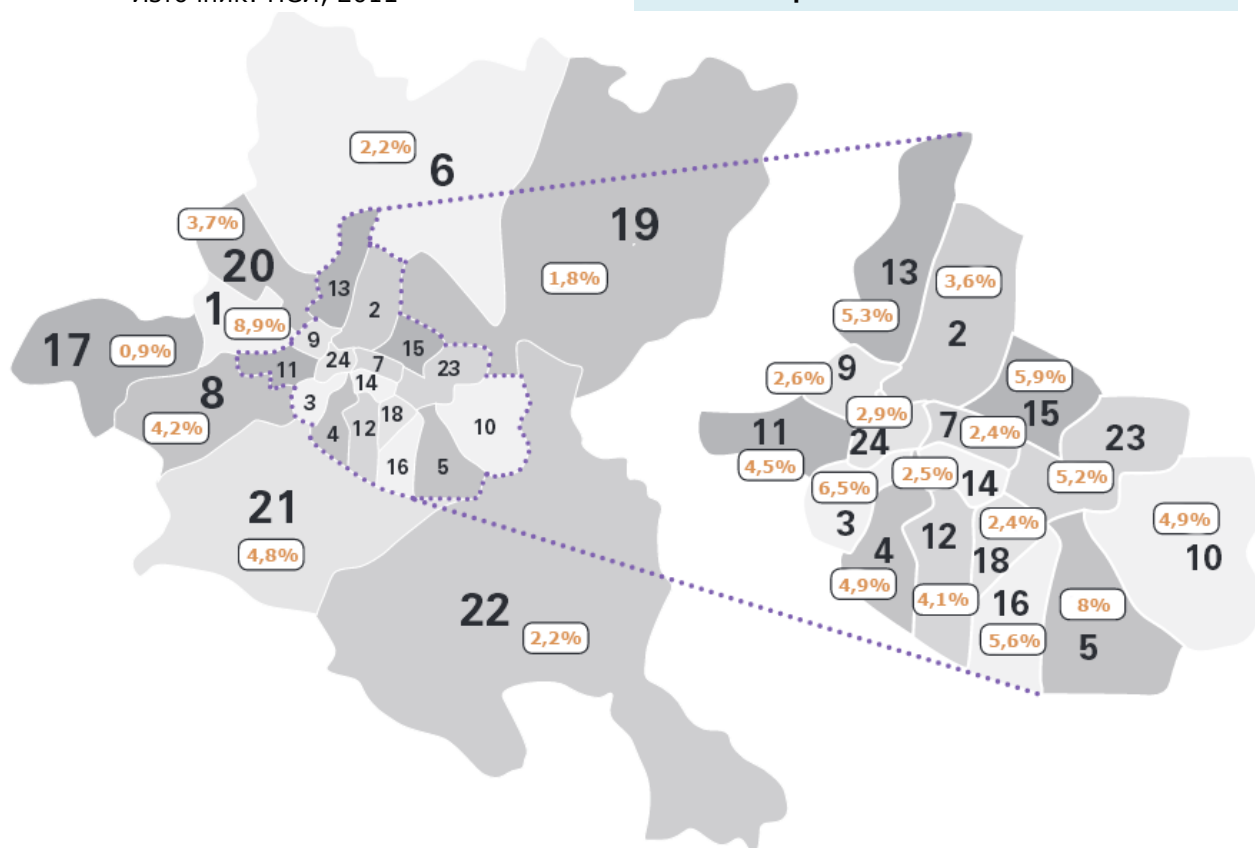
(По данни на НСИ от официалното преброяване на населението към 1.02.2011 г.)

Към 31.12.2016 г. населението на столицата по данни на НСИ вече наброява **1 323 637** и души представлява 18,6% от населението на България.

София е разделена на 24 административни района, от които с най-многобройно население са Люлин и Младост.

Район в София	Жители (бр. души)	Дял (%)
1 Люлин	114 813	8,9
2 Сердика	46 949	3,6
3 Красно село	83 552	6,5
4 Триадика	63 451	4,9
5 Младост	102 899	8
6 Нови Искър	28 991	2,2
7 Оборище	31 060	2,4
8 Овча купел	54 417	4,2
9 Илинден	33 236	2,6
10 Искър	63 248	4,9
11 Красна поляна	58 234	4,5
12 Лозенец	53 080	4,1
13 Надежда	67 905	5,3
14 Средец	32 423	2,5
15 Подуяне	76 672	5,9
16 Студентски	71 961	5,6
17 Банкя	12 136	0,9
18 Изгрев	30 896	2,4
19 Кремиковци	23 641	1,8
20 Връбница	47 969	3,7
21 Витоша	61 467	4,8
22 Панчарево	28 586	2,2
23 Слатина	66 702	5,2
24 Възраждане	37 303	2,9
ОБЩО:	1 291 591	100

Източник: НСИ, 2011

ЗАЕТИ ЛИЦА ПРЕЗ 2016 Г.

По предварителни данни на НСИ, към месец декември 2016 г. средният списъчен брой на всички наети лица по трудово и служебно правоотношение в столицата е 736,5 хил. души.

В таблицата по-долу са представени данни за заетите лица в туристическите обекти в София, но важно е да се отбележи, че те се отнасят само **за заетите лица в категоризираните от Кмета туристически обекти**. Съгласно действащата нормативна уредба това са:

- местата за настаняване и прилежащите към тях заведения за хранене и развлечения:

- а) хотели – категория „една звезда“ и „две звезди“;
- б) мотели – всички категории;
- в) семейни хотели – всички категории;
- г) хостели – всички категории;
- д) пансиони – всички категории;
- е) почивни станции – всички категории;
- ж) стаи за гости – всички категории;
- з) апартаменти за гости – всички категории;
- и) къщи за гости – всички категории;
- к) бунгала – всички категории;
- л) къмпинги – всички категории;

ОП „Туризм“ не разполага с информация за заетите лица в туристическите обекти, категоризирани от министъра на туризма, които са:

- местата за настаняване и на прилежащите към тях заведения за хранене и развлечения:

- а) хотели – категория „три звезди“, „четири звезди“ и „пет звезди“;
- б) апартаментни туристически комплекси – категория „две звезди“, „три звезди“, „четири звезди“ и „пет звезди“;
- в) вилни селища – „три звезди“, „четири звезди“ и „пет звезди“;
- г) туристически селища – „две звезди“, „три звезди“ и „четири звезди“;
- д) вили – „три звезди“, „четири звезди“ и „пет звезди“;

По данни на ОП „Туризм“ в **категоризираните от кмета места за настаняване и заведения за хранене и развлечения** на територията на Столична община, са заети 29 657 души.

**БРОЙ ЗАЕТИ ЛИЦА В КАТЕГОРИЗИРАНИТЕ ОТ КМЕТА МН И ЗХР
НА ТЕРИТОРИЯТА НА СО, ПО РАЙОНИ ЗА 2016 г.**

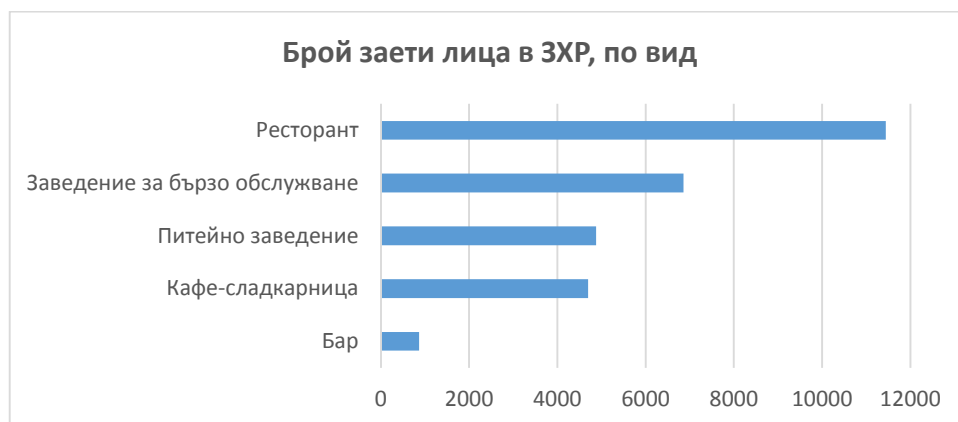
Район	Общо заети в ЗХР и МН		Заети в ЗХР		Заети в МН	
	Брой души	Дял в %	Брой души	Дял в %	Брой души	Дял в %
1 Люлин	1 117	3,8	1 105	3,8	12	1,3
2 Сердика	726	2,4	665	2,3	61	6,7
3 Красно село	1 388	4,7	1 359	4,7	29	3,2
4 Триадица	3 140	10,6	3 037	10,6	103	11,3
5 Младост	2 375	8,0	2 320	8,1	55	6,0
6 Нови Искър	168	0,6	163	0,6	5	0,5
7 Оборище	2 166	7,3	2 106	7,3	60	6,6
8 Овча Купел	749	2,5	717	2,5	32	3,5
9 Илинден	563	1,9	563	2,0	0	0,0
10 Искър	867	2,9	861	3,0	6	0,7
11 Красна поляна	308	1,0	308	1,1	0	0,0
12 Лозенец	1 596	5,4	1 581	5,5	15	1,6
13 Надежда	683	2,3	678	2,4	5	0,5
14 Средец	3 997	13,5	3 928	13,7	69	7,6
15 Подуяне	731	2,5	717	2,5	14	1,5
16 Студентски	1 995	6,7	1 965	6,8	30	3,3
17 Банкя	290	1,0	216	0,8	74	8,1
18 Изгрев	761	2,6	751	2,6	10	1,1
19 Кремиковци	319	1,1	299	1,0	20	2,2
20 Връбница	312	1,1	303	1,1	9	1,0
21 Витоша	1 851	6,2	1 728	6,0	123	13,5
22 Панчарево	650	2,2	604	2,1	46	5,1
23 Слатина	1 253	4,2	1 194	4,2	59	6,5
24 Възраждане	1 652	5,6	1 579	5,5	73	8,0
ОБЩО	29 657	100	28 747	100	910	100

Източник: ОП „Туризм“ – по данни от справки за професионална и езикова квалификация на лицата, заети в МН и ЗХР

Броят на заетите лица в МН е 910 души, от тях най-голям дял се пада на районите Витоша (14%), Триадица (11%) и Банкя (8%).

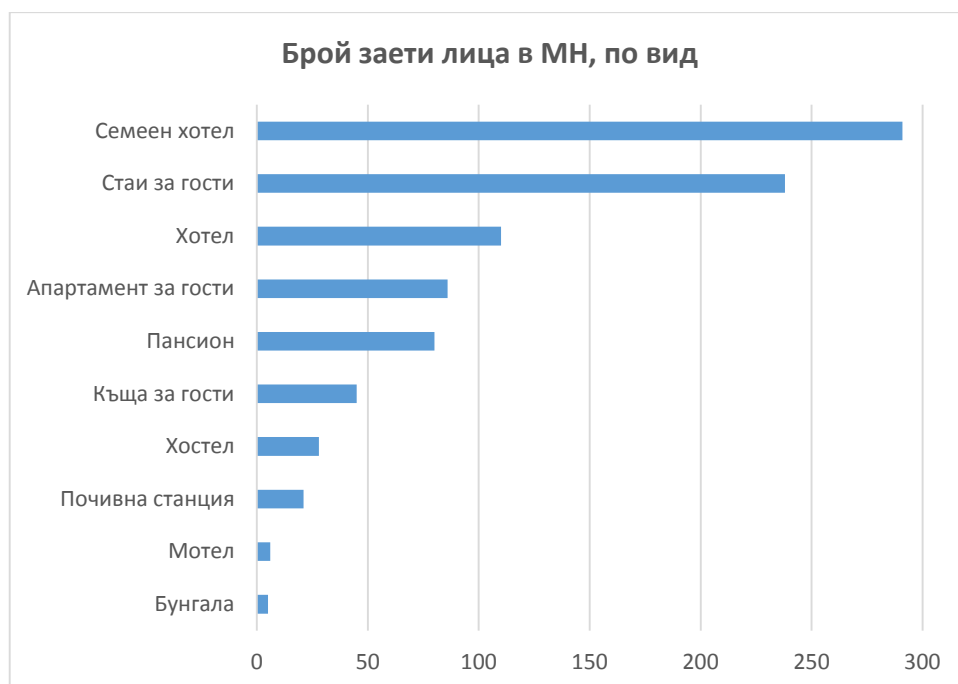
В ЗХР са заети 28 747 души, като най-много лица са ангажирани в районите Средец и Триадица, съответно с 14% и 11%.

БРОЙ ЗАЕТИ ЛИЦА В КАТЕГОРИЗИРАНИТЕ ОТ КМЕТА
ЗХР НА ТЕРИТОРИЯТА НА СОФИЯ ПРЕЗ 2016 г., ПО ВИД

Източник: ОП „Туризм“

БРОЙ ЗАЕТИ ЛИЦА В КАТЕГОРИЗИРАНИТЕ ОТ КМЕТА
МН НА ТЕРИТОРИЯТА НА СОФИЯ ПРЕЗ 2016 г., ПО ВИД

Източник: ОП „Туризм“

Транспортната система на столицата е силно развита и е важна част от националната транспортна система. В София са представени всички видове транспорт с изключение на водния.

ВЪЗДУШЕН ТРАНСПОРТ

Въздушният транспорт е представен с най-голямото международно летище в страната, Летище София, концентриращо входящ и изходящ трафик от почти 5 милиона пътници годишно.

Летище София приключи 2016 г. с рекорден брой обслужени пътници – 4 980 387, което е с 22% повече от предходната година. Ако 2016 г. имаше още един ден, броят на пътниците щеше да достигне 5 милиона.

През 2016 г. общият брой на пристигналите пътници (българи и чужденци) на Летище София възлиза на 2 455 787 души, което е с 22,7% повече спрямо 2015 г.

ПРИСТИГНАЛИ ПЪТНИЦИ НА ЛЕТИЩЕ СОФИЯ, ПО СЕГМЕНТИ

	2015			2016			Изменение 2015/2016 г. (в%)		
	Международни редовни полети	Международни чартърни полети	Вътрешни полети	Международни редовни полети	Международни чартърни полети	Вътрешни редовни полети	Международни редовни полети	Международни чартърни полети	Вътрешни редовни полети
Януари	116 952	12 980	4 522	135 658	8 222	4 508	16,0	-36,7	-0,3
Февруари	120 771	7 595	4 219	143 490	6 084	3 843	18,8	-19,9	-8,9
Март	143 922	1 872	4 254	160 503	2 832	4 367	11,5	51,3	2,7
Април	149 930	2 358	4 673	173 785	346	4 823	15,9	-85,3	3,2
Май	165 203	4 199	5 297	196 293	4 080	4 897	18,8	-2,8	-7,6
Юни	173 270	5 401	7 711	201 200	4 069	7 110	16,1	-24,7	-7,8
Юли	196 181	1 766	10 003	234 563	2 292	9 817	19,6	29,8	-1,9
Август	179 212	2 034	12 831	202 391	674	12 688	12,9	-66,9	-1,1
Септември	168 650	6 914	8 730	217 819	5 300	8 633	29,2	-23,3	-1,1
Октомври	163 902	2 704	5 940	223 275	3 177	6 363	36,2	17,5	7,1
Ноември	135 656	393	4 791	202 975	620	5 001	49,6	57,8	4,4
Декември	160 151	2 730	4 296	244 458	4 192	5 439	52,6	53,6	26,6
Общ брой пътници	1 873 800	50 946	77 267	2 336 410	41 888	77 489	24,7	-17,8	0,3

Източник: Летище София

Значителен ръст от 24,7% бележи броят на пътниците, пристигнали по международни редовни линии, докато при пристигналите по международни чартърни линии се отчита спад със 17,8%, спрямо 2015 г. При вътрешните линии изменение не се отчита.

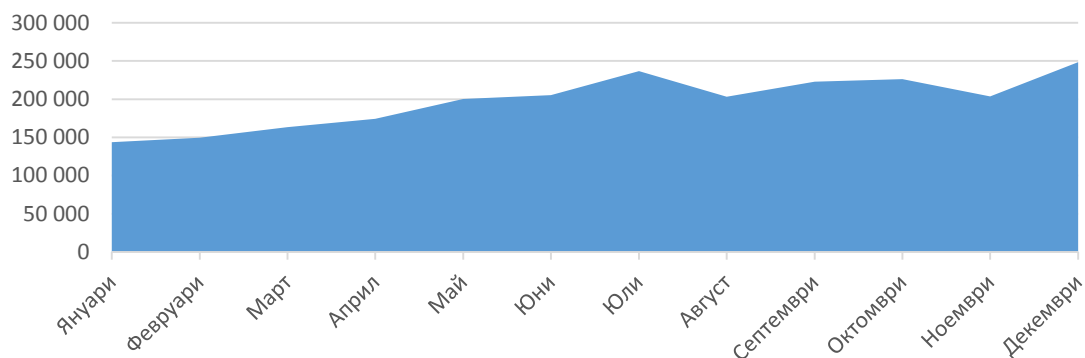
От общо 2 455 787 пристигнали пътници на Летище София през 2016 г. 2 336 410 души или 95% са летели по международни линии и едва 3% по вътрешни линии.

Пристигнали пътници на Летище София през 2016 г., по сегменти

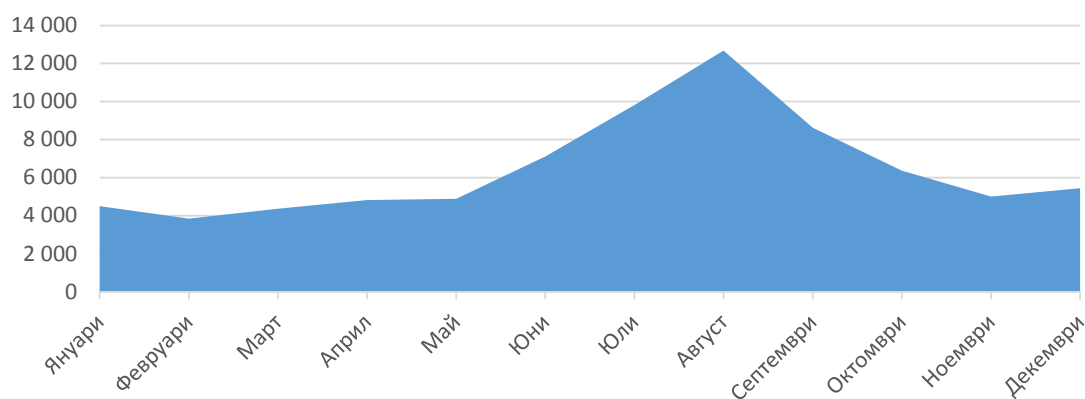
Източник: Летище София

Брой пристигнали пътници по международни линии на Летище София през 2016 г., по месеци

Източник: Летище София

Брой пристигнали пътници по вътрешни редовни линии на Летище София през 2016 г., по месеци

Източник: Летище София

Месечните колебания в броя на пристигналите по международни линии пътници не са силно изразени. С повече пристигнали пътници се отличават месеците декември и

юли. Докато броят на пътниците, пристигнали по вътрешни линии, значително се увеличава през лятото, с ясно изразен пик през месец август.

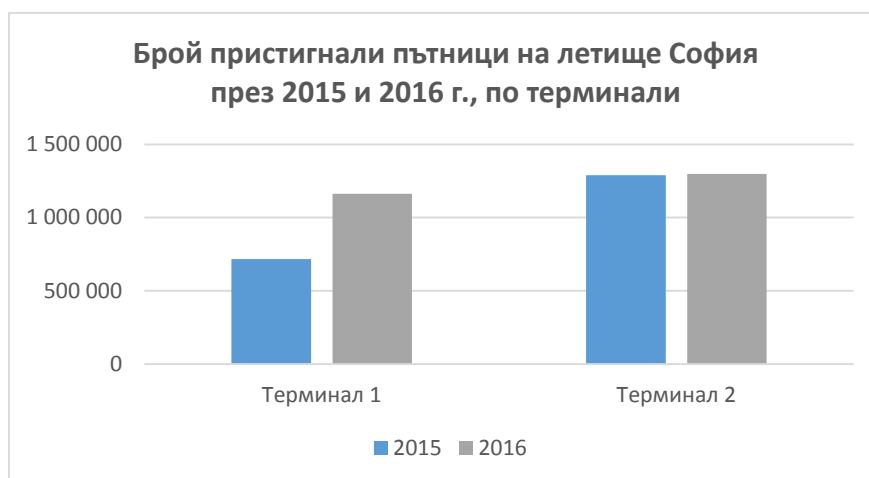
Източник: Летище София

Източник: Летище София

Общият брой на пристигналите пътници по международни въздушни линии бележи непрекъснат растеж от 2002 г., с изключение на 2012 г., когато е отбелязан слаб спад с 2,5%. През 2016 г. отново се отчита ръст и то значителен - с 24,7%, спрямо предходната година. Този висок резултат се дължи основно на откритите през изминалата година 23 нови линии.

ПЪТНИКОПОТОК НА ТЕРМИНАЛИ Т1 И Т2 ЗА 2015 И 2016 Г.

Източник: Летище София

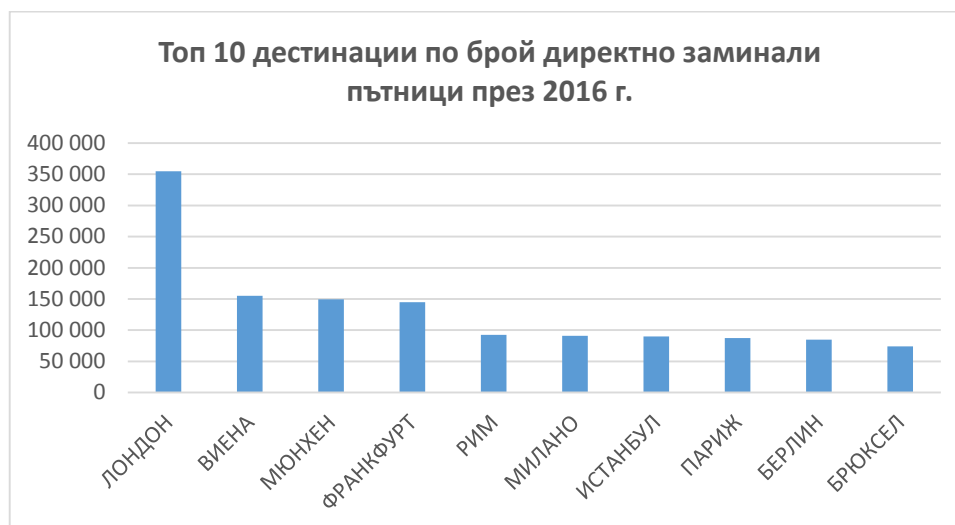
През 2016 г. през терминал 1 са преминали над 2,3 млн. души, а през терминал 2 – над 2,6 милиона пътници.

Директните самолетни линии благоприятстват изключително развитието на туризма в столицата. Дестинациите от и до които има удобни транспортни връзки с българската столица, определят до голяма степен и приоритетните за града туристически пазари – а именно Германия, Великобритания, Австрия, Франция, Италия, Испания /въздушен транспорт/ и Балканските страни като Сърбия, Македония, Румъния, Гърция /с автомобилен транспорт/.

През 2016 г. редовни полети по разписание са изпълнявани по над 70 маршрута, обслужвани от 24 авиокомпаниии. Водещите пет превозвача – Wizz Air, Bulgaria Air, Ryanair, Lufthansa и Austrian Airlines са превозили над 3,5 милиона пътници от/до летище София, което прави 71 % от годишния пътничкопоток. Най-предпочитаните дестинации през изтеклата година са Лондон, Виена и Франкфурт.

Източник: Летище София

Източник: Летище София

Към края на 2016 г. холандската авиокомпания Transavia е заявила откриване на сезонна линия София-Амстердам от 10 май 2017 г.

АВТОБУСЕН ТРАНСПОРТ

Централна автогара София

Транспортният комплекс е изграден като модерна сграда, разполагаща със 7 173 кв.м. закрыта площ. Партерът на автогарата е най-оживената част от цялата сграда. На час от там ежедневно преминават около 2 250 пътници, ползващи транспортните услуги на Централна автогара. На партера е разположена чакалнята с обща площ 1500 кв.м., както и 40 билетни каси и банков клон.

От Централна автогара - София за страната и чужбина тръгват едновременно между 47 и 50 автобуса от 50 сектора.

През 2016 г. от Централна автогара София са заминали 6035 международни автобуса. Превозвачите опериращи по международни линии са 11 на брой и обслужват следните дестинации: Испания, Гърция, Македония, Румъния, Унгария, Германия, Чехия, Австрия, Полша, Латвия, Литва, Молдова и Украйна.

В непосредствена близост до централна автогара София се намира автогара „Сердика“, която също обслужва както вътрешни така и международни линии.

ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ТРАНСПОРТ

През 2016 г. на Централна жп гара – София ежедневно са пристигали по осем редовни международни влака от следните дестинации – Солун, Белград, Букурещ, Истанбул, Крайова, Будапеща, Москва/Минск/Варшава/Будапеща.

Броят на пътниците пристигнали с международни влакове за 2016 г. е 16 070 души, което е с около 26% повече в сравнение с 2015 г. Общо с вътрешни и международни влакове през 2014 г. са пристигнали 2 374 024 души – с 2% по-малко в сравнение с 2015 г.

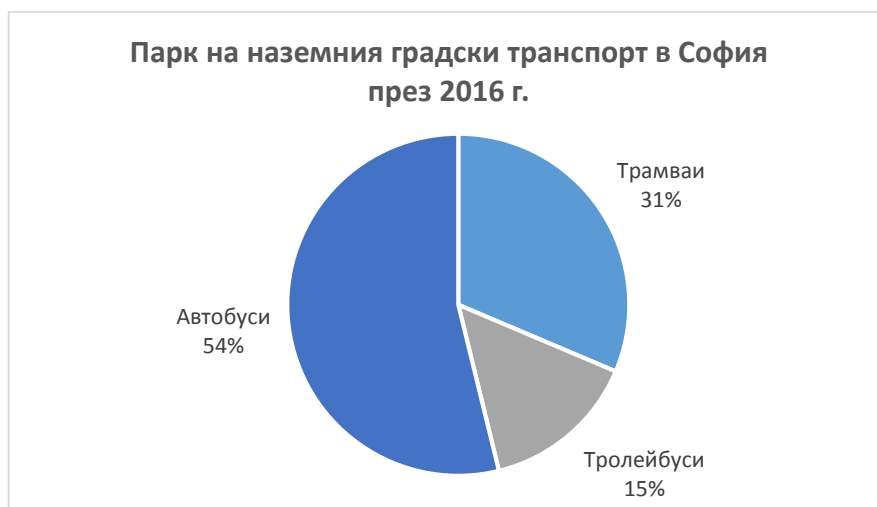
Източник: „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД

От 2000 г. насам се отчита значителен спад в броя на пътниците, предпочитащи услугите на железопътния транспорт, за сметка на тези, използващи въздушния транспорт. Причината е основно в по-голямото удобството на въздушните превози и много по-краткото време за пътуване, както и навлизането на нискотарифните компании. Въпреки това през 2016 г. се отчита увеличение в броя пътници пристигнали на Централна ЖП гара София с международни влакове с 26%, спрямо 2015г.

ГРАДСКИ ТРАНСПОРТ

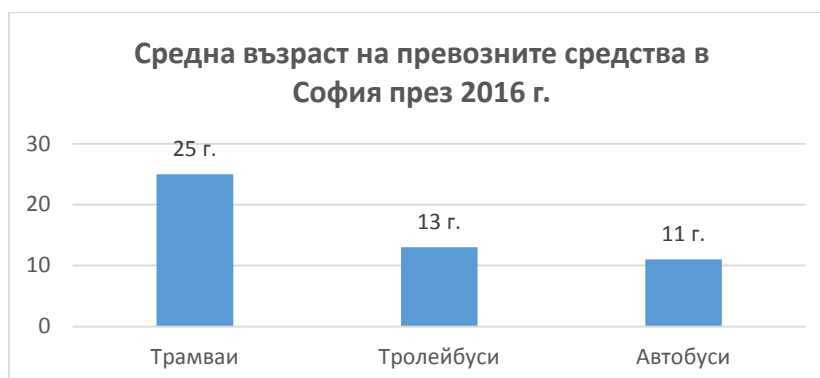
С градски транспорт се обслужват всички населени места на територията на Столична община. Услугите по предоставяне на обществен превоз на пътници на територията на Столична община се реализират от общински и частни оператори, а контролът и координацията между тях се осъществяват от Център за градска мобилност ЕАД. На територията на София функционира мрежа от трамвайни, тролейбусни и автобусни линии, както и метрополитен.

През 2016 г. по линиите на наземния градски транспорт в София са се движили 458 автобуса (340 нископодови, от които 236 са климатизирани) по 80 градски и крайградски линии, 126 тролейбуса по 9 маршрутни линии и 267 трамвайни мотриси по 14 линии.

Източник: „Столичен електротранспорт“ ЕАД и „Столичен автотранспорт“ ЕАД

През 2016 г. бяха доставени 110 нови дизелови автобуса от най-нов клас – оборудвани са с климатици, широки и с места и рампи за хора в инвалидни колички. А през 2017 г. се очаква стартиране на процедура по закупуване на още нови автобуси - дизелови и на природен газ.

Източник: „Столичен електротранспорт“ ЕАД и „Столичен автотранспорт“ ЕАД

Източник: „Столичен електротранспорт“ ЕАД и „Столичен автотранспорт“ ЕАД

С най-ниска средна възраст са автобусите – 10,5 г., следвани от тролейбусите – 12,9 г., а с най-висока – трамваите – 24,9 г. Все по-голям става броят на превозните средства с нисък под, достъпни за хора със затруднена подвижност - 74% от всички автобуси (340 автобуса), 72% от тролейбусите (91 тролейбуса). По тези показатели трамваите се оказват едновременно най-старите и най-недостъпните превозни средства в столицата ни (само 20% са с нисък под).

С наземен градски транспорт през 2016 г. са превозени 285 млн. пътници, от които 165 млн. с автобуси и 120 млн. – с тролейбуси и трамваи.

През месец юни 2016 г. бяха въведени промени в таксуването в градския транспорт. Цената на картите (билетите) за еднократно пътуване вече е 1,60 лв., а на талоните от 10 билета – 12 лв. Запазват се старите цени на едnodневните, трidневните, месечните, тримесечните, шестмесечните и годишните карти. Освен книжни карти, се предлагат и карти на електронен носител, с които се извършва безконтактно валидиране в превозното средство

Поради факта, че към момента системата за безконтактно валидиране на превозните документи не е внедрена във всички превозни средства на наземния транспорт, все още функционира и таксуването на билети чрез ръчно перфориране в компостьори. През есента на 2016 г. беше въведен и нов превозен документ – „Карта София“, по примера на много други европейски градове. Тя представлява електронна карта за всички линии на обществения транспорт на територията на Столична община с валидност 3 календарни дни, която дава право и на отстъпки в туристически и търговски обекти в град София.

Важна роля за ефективността на транспорта в столицата има и подземният градски транспорт – софийското метро, което отчита приблизително 340 хил. пътувания в делничен ден. Общият пътничкопоток за всички метростанции през 2016 г. възлиза на приблизително 89 млн. превозени пътници.

Интервалите на движение на метровлаковете варират според направлението и часовия диапазон, но средно влаковете се движат на 6,5 мин.

Цената на билет за еднократно пътуване с метрото също е увеличена на 1,6 лв., като могат да се ползват и абонаментни електронни карти на стойност между 4 и 600 лв.

През 2016 г. функционират две метролинии с обща дължина от 40 км. През 2017 г. ще се работи върху изпълнението на два проекта:

- Разширение на метрото в София: Линия 3 Етап I – участъка от бул. Владимир Вазов – Централна градска част – ул. Житница с дължина 7,8 км. и 8 метростанции
- Разширение на метрото в София: Линия 3 Етап II – участъка от ул. Житница – жк. Овча купел – Околовръстен път с дължина 3,8 км. и 4 метростанции

Като превозни средства на територията на града оперират също така многобройни таксите и маршрутки, за които липсва официална статистика, тъй като те се стопанисват от различни частни фирми.

Маршрутките представляват микробуси, движещи се по определени маршрутни линии. До 2013 г. на територията на София са се движили маршрутни коли по 49 линии, които са обслужвали маршрут с обща дължина 1070 км. (Източник: marshrutki.com)

През 2014 г. броят на маршрутните линии драстично намалява от 49 на 17. Основната причина за закриването им е нерентабилност след разширяването на метрото, с новите линии свързващи "Младост" с "Люлин" и "Надежда" с "Лозенец". Освен това се цели да бъде избегнато преминаването на маршрутките през идеалния център на града. Услугата все пак се запазва, но основно за квартали с недостатъчно добро обслужване от градския транспорт.

Голяма част от туристите в дестинация София използват услугите на различните таксиметрови компании в столицата, чиито коли оперират 24 часа в денонощието. Такситата са единствения възможен транспорт в столицата след 23.30 ч. Таксиметрови автомобили могат да се наемат на определените за паркиране „стоянки“ в града или да се поръчат по телефона. Средната превозна цена с таксиметров автомобил е 0,82 лв./км. дневна тарифа и 0,93 лв./км. нощна тарифа, като цената за телефонно повикване е 0,70 лв. Цената летище-център или обратно е около 15 лв. в едната посока.

*средната превозна цена е изчислена на база цените на 5 водещи таксиметрови компании, опериращи на територията на София.

По данни на ОП „Туризъм“, през 2016 г. в София са функционирали 485 места за настаняване, от които 114 МН са клас „А“ и 371 МН - клас „Б“. В сравнение с 2015 г. общият брой на МН се е увеличил с 4,8 %.

КАТЕГОРИЗИРАНИ МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЗА 2016Г.

Вид категоризирани места за настаняване	Брой обекти	Технически капацитет	
		Брой стаи	Брой легла
Места за настаняване – клас „А“	114	7 797	13 763
Hotели	108	7 681	13 535
Мотели	3	72	143
Вилни селища	1	20	40
Туристически селища	0	0	0
Вила	2	24	45
Места за настаняване – клас „Б“	371	2 277	4 965
Пансион	18	350	711
Почивни станции	3	58	116
Семейни хотели	61	767	1 493
Стаи за гости	161	416	899
Къщи за гости	25	151	359
Бунгала	2	12	35
Къмпинги	0	0	0
Хижи	9	106	361
Апартаменти за гости	82	259	638
Хостел	10	158	353
	485	10 074	18 728

Източник: ОП „Туризъм“

Източник: ОП „Туризъм“

Източник: ОП „Туризм“

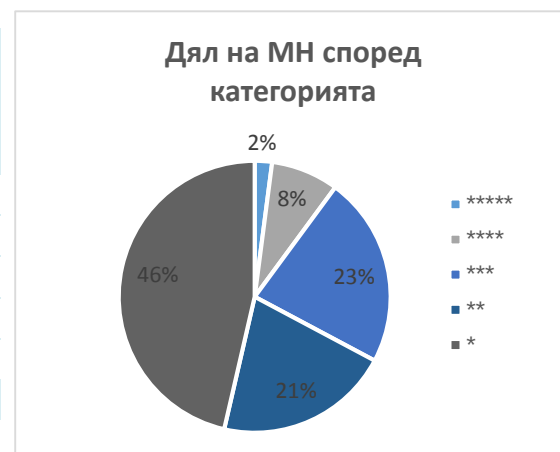
Видовото разпределение на местата за настаняване традиционно се характеризира със значителен превес на стаите за гости, хотелите и апартаментите за гости. Стаите за гости представляват 33% от всички МН, но те разполагат с едва 5% от леглата, докато хотелите представляват 22% от всички МН, но в тях са съсредоточени 72% от легловата база.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА МН ПО КАТЕГОРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2014-2016 Г.

През 2016 г. общият брой на МН се увеличава с 4,8%, спрямо 2015 г. Увеличение се отчита при МН 2, 3 и 5 звезди, докато 1 и 4 звездните запазват броя си. Разпределението на МН по категория се запазва сходно с предходните години. Отново най-голям дял представляват обектите с 1 звезда (46%), следвани от 3 звездените (23%).

Категория	Брой обекти			Дял от обектите 2016 (%)	Изменение 2015/2016 (%)
	2014	2015	2016		
*****	9	9	10	2	11,1
****	39	39	39	8	0
***	87	101	110	23	8,9
**	109	89	101	21	13,5
*	225	225	225	46	0
Общо	469	463	485	100	4,8

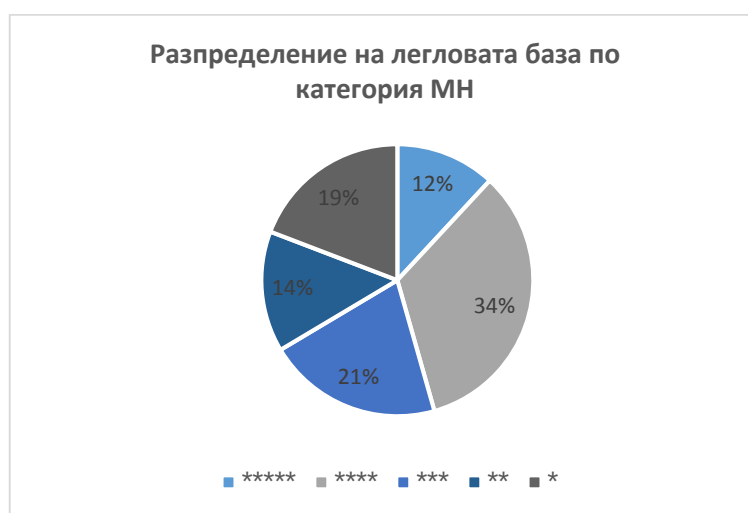
Източник: ОП „Туризм“

ТЕХНИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ НА МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2016 Г., ПО КАТЕГОРИЯ

Категория	2014		2015		2016		Изменение в броя на стаите 2015/2016	Изменение в броя на леглата 2015/2016
	Брой стаи	Брой легла	Брой стаи	Брой легла	Брой стаи	Брой легла		
*****	1 462	2 416	1 462	2 416	1 354	2 230	-7,4	-7,7
****	4 062	7 238	3 583	6 354	3 364	6 310	-6,1	-0,7
***	2 415	4 044	2 350	3 972	2 160	3 904	-8,1	-1,7
**	1 342	2 492	1 192	2 246	1 463	2 691	22,7	19,8
*	1 707	3 417	1 722	3 425	1 733	3 593	0,6	4,9
Общо	10 988	19 607	10 309	18 413	10 074	18 728	-2,3	1,7

Източник: ОП „Туризм“

Източник: ОП „Туризм“

През 2016 г. функциониращите места за настаняване на територията на София разполагат с 10 074 стаи и 18 728 легла. Отчита се незначително намаляване на броя стаи - с 2,3%, докато леглата са с 1,7% повече, спрямо 2015 г. Изменението в разпределението на легловата база по категория показва увеличаване броя на леглата в МН с една и две звезди, съответно с 5% и 20%, и намаляване на броя им при МН 3, 4 и 5 звезди.

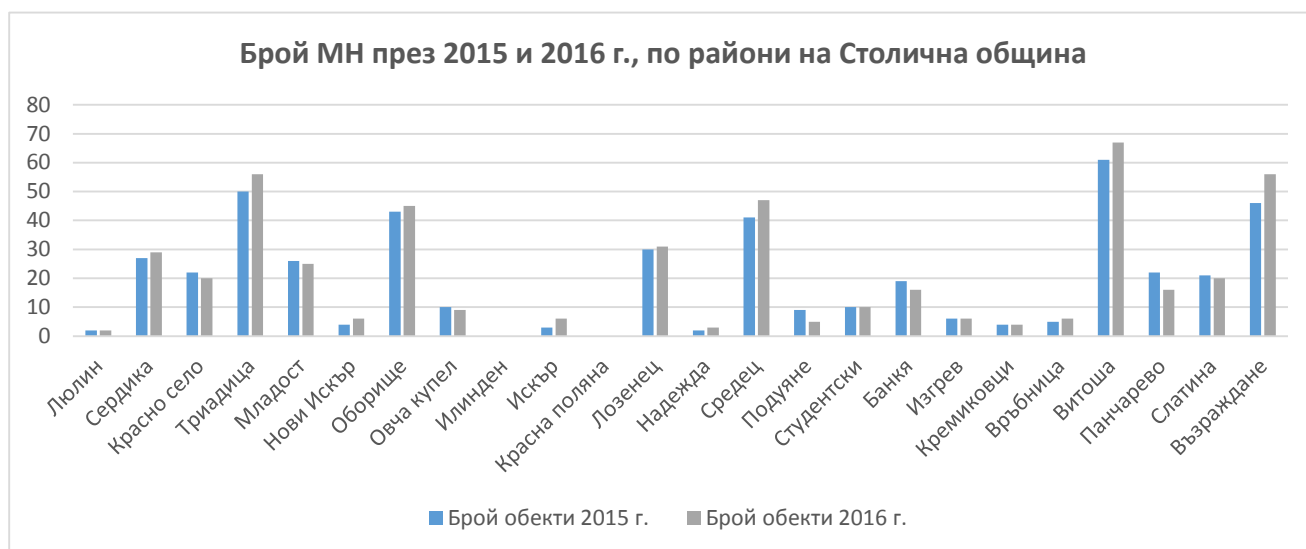
Важно е да се отбележи, че местата за настаняване категория 4 и 5 звезди представляват едва 10% от всички МН на територията на София, но в тях е съсредоточена почти половината (46%) от легловата база в столицата.

Териториалната структура на настанителната база в Столична община се отличава с ясно изразена концентрация в централната градска част, както и в южните периферни квартали. През 2016 г. настъпват малки изменения в разпределението на легловата база по райони.

Район	Люлин	Сердика	Красно село	Триадица	Младост	Нови Искър	Оборище	Овча купел	Илинден	Искър	Красна поляна	Лозенец	Надежда	Средец	Подуяне	Студентски	Баня	Изгрев	Кремиковци	Връбница	Витоша	Панчарево	Слатина	Възраждане	Общо
Брой обекти 2015 г.	2	27	22	50	26	4	43	10	0	3	0	30	2	41	9	10	19	6	4	5	61	22	21	46	463
Брой обекти 2016 г.	2	29	20	56	25	6	45	9	0	6	0	31	3	47	5	10	16	6	4	6	67	16	20	56	485
Изменение 2015 / 2016	0	2	-2	6	-1	2	2	-1	0	3	0	1	1	6	-4	0	-3	0	0	1	6	-6	-1	10	22

Източник: ОП „Туризм“

През 2016 г. общият брой на местата за настаняване в София се е увеличил с 22 обекта. Новооткрити обекти са регистрирани в 11 от 24-те района на Столична община, като с най-голям брой се отличава район Възраждане - с 10 нови обекта. Намаляване на броя на обектите се отчита в 7 от районите на София, като най-голям брой МН са престанали да функционират в район Панчарево. Районите Красна поляна и Илинден остават без категоризирани МН.

Източник: ОП „Туризм“

ДЯЛ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА И СТАИТЕ ПО РАЙОНИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЗА 2016 Г.

Район	Брой обекти	Дял на обектите (%)	Брой стаи	Дял на стаите (%)	Брой легла	Дял на леглата (%)
Люлин	2	0,4	31	0,3	69	0,4
Сердика	29	6,0	944	9,4	1 860	9,9
Красно село	20	4,1	803	8,0	1 567	8,4
Триадица	56	11,5	779	7,7	1 501	8,0
Младост	25	5,2	600	6,0	990	5,3
Нови Искър	6	1,2	25	0,2	61	0,3
Оборище	45	9,3	498	4,9	1 057	5,6
Овча купел	9	1,9	312	3,1	412	2,2
Илинден	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Искър	6	1,2	135	1,3	247	1,3
Красна поляна	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Лозенец	31	6,4	1 147	11,4	1 901	10,2
Надежда	3	0,6	13	0,1	28	0,1
Средец	47	9,7	955	9,5	1 533	8,2
Подуяне	5	1,0	29	0,3	51	0,3
Студентски	10	2,1	390	3,9	779	4,2
Банкя	16	3,3	239	2,4	469	2,5
Изгрев	6	1,2	291	2,9	517	2,8
Кремиковци	4	0,8	125	1,2	252	1,3
Връбница	6	1,2	162	1,6	297	1,6
Витоша	67	13,8	1 213	12,0	2 574	13,7
Панчарево	16	3,3	185	1,8	306	1,6
Слатина	20	4,1	550	5,5	1 017	5,4
Възраждане	56	11,5	648	6,4	1 240	6,6
Общо	485	100	10 074	100	18 728	100

Източник: ОП „Туризъм“

През 2016 г. с най-голям дял от местата за настаняване на територията на Столична община се открояват районите Витоша с 14%, Възраждане и Триадица с по 12%. По отношение на броя легла, най-голям капацитет притежават районите Витоша, Лозенец и Сердика, съответно с 13,7%, 10,2 % и 9,9% от легловата база в София.

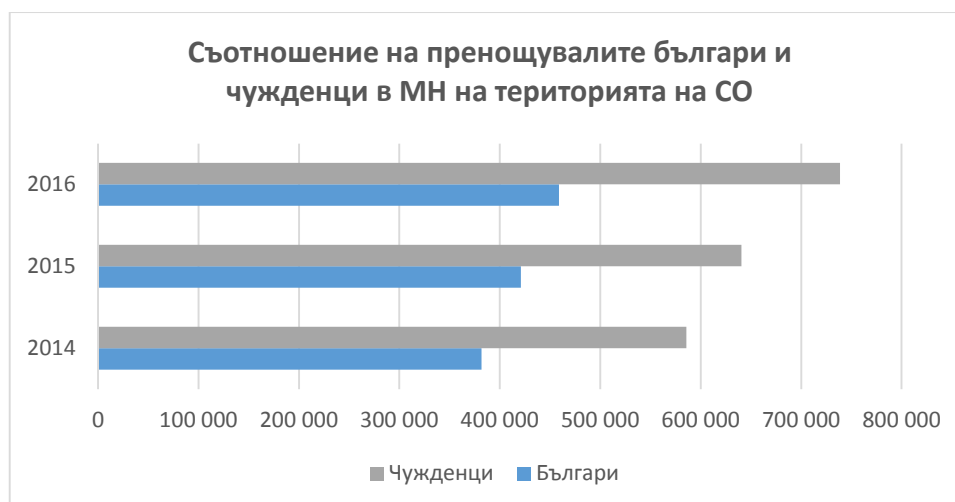
ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТЪРСЕНЕТО НА НАСТАНИТЕЛНАТА БАЗА

Общият брой пренощували лица в МН на територията на Столична община за 2016 г. е 1 197 564 души, като е отчетен ръст спрямо 2015 г. с 12,8% (със 136 042 души повече).

При чуждестранните граждани е отчетен ръст от 15,3%, а при българите - 9%.

Брой пренощували лица в настанителната база на Столична община								
2014			2015			2016		
Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
381 662	585 737	967 399	420 901	640 621	1 061 522	458 867	738 697	1 197 564

Източник: ОП „Туризъм“

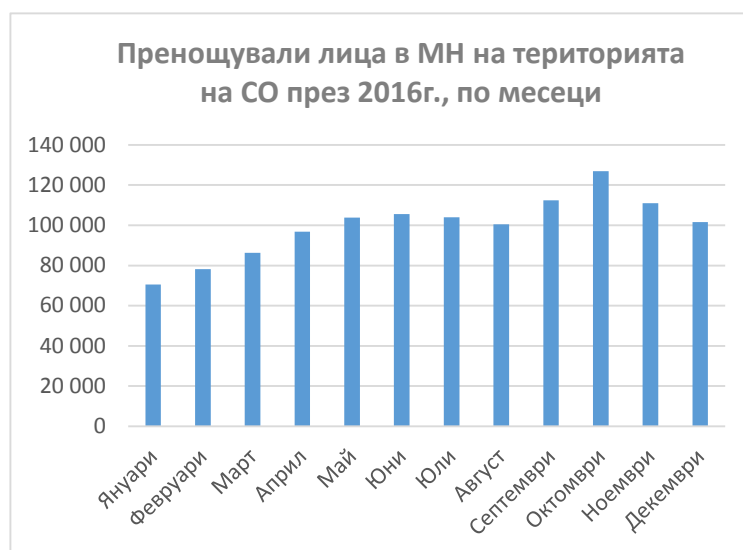

Източник: ОП „Туризм“

Наблюдава се слаба промяна в процентното съотношение българи:чужденци през 2016 г. - 62% от пренощуващите лица са чужденци, при 60% през предходните две години.

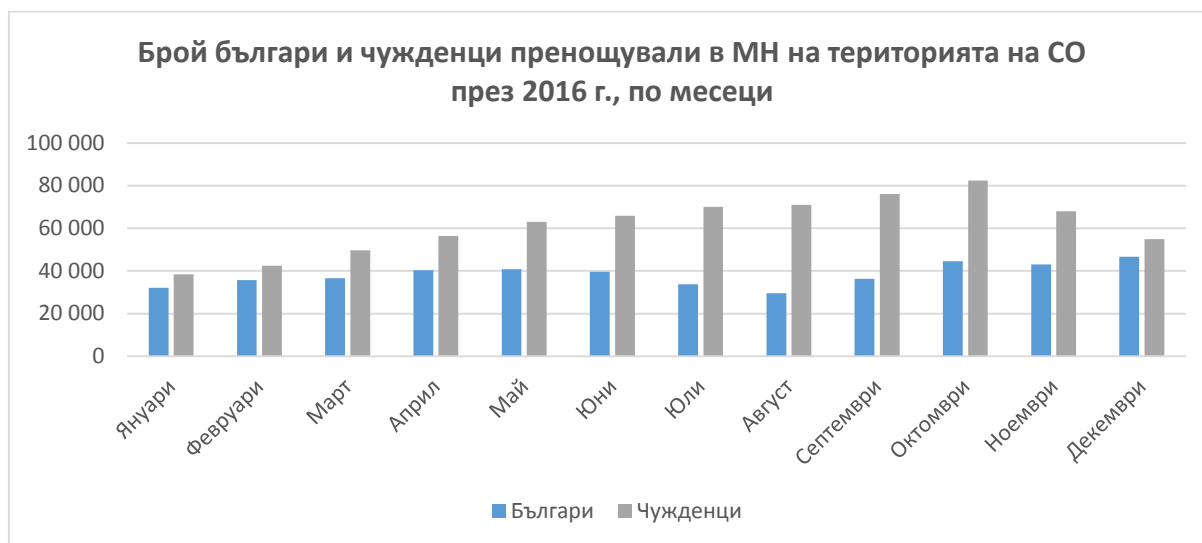
БРОЙ ПРЕНОЩУВАЛИ ЛИЦА ПО МЕСЕЦИ ПРЕЗ 2016 Г.

Месец	Българи	Чужденци	Общо
Януари	32 059	38 470	70 529
Февруари	35 662	42 461	78 123
Март	36 607	49 740	86 347
Април	40 327	56 502	96 829
Май	40 768	63 021	103 789
Юни	39 549	65 961	105 510
Юли	33 819	70 155	103 974
Август	29 543	70 970	100 513
Септември	36 251	76 142	112 393
Октомври	44 605	82 366	126 971
Ноември	43 050	68 010	111 060
Декември	46 627	54 899	101 526
Общо	458 867	738 697	1 197 564

Източник: ОП „Туризм“

Броят на пренощуващите лица е по-висок през месец октомври, а най-малко гости са регистрирани през януари.

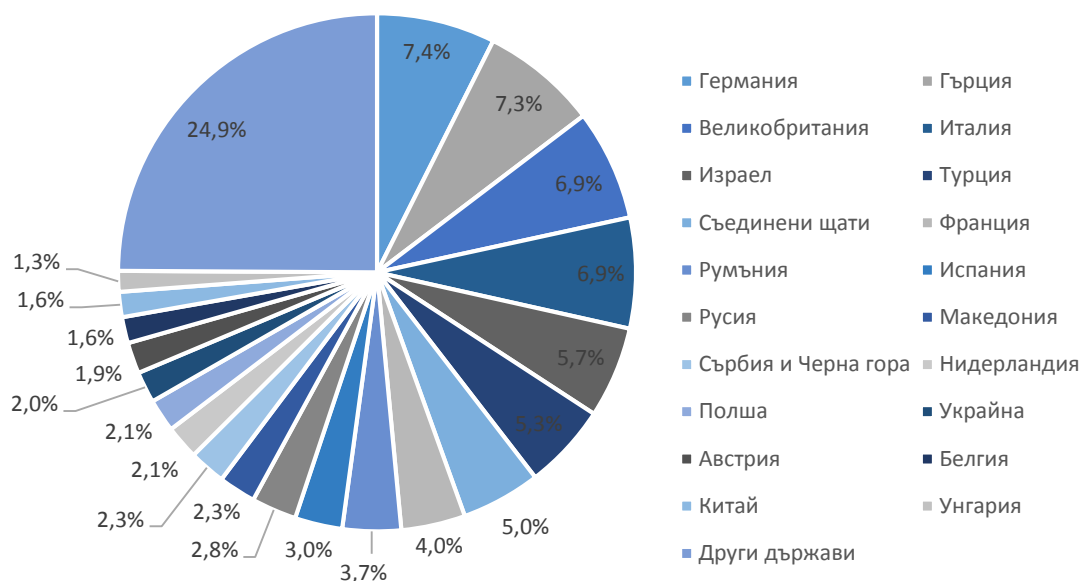
Източник: ОП „Туризм“

КЛАСАЦИЯ СПОРЕД БРОЯ НА РЕГИСТРИРАНИТЕ ЧУЖДЕСТРАННИ ГОСТИ

Националност	2015	2016	Относителен дял (%)	Изменение 2015/2016 (%)
Германия	50 188	54 705	7,4	9,00
Гърция	44 346	53 649	7,3	20,98
Великобритания	41 224	51 144	6,9	24,06
Италия	40 484	50 995	6,9	25,96
Израел	32 220	42 130	5,7	30,76
Турция	33 364	39 426	5,3	18,17
Съединени щати	36 460	36 652	5,0	0,53
Франция	26 384	29 569	4,0	12,07
Румъния	25 034	26 996	3,7	7,84
Испания	14 875	21 906	3,0	47,27
Русия	18 673	20 791	2,8	11,34
Македония	13 922	17 173	2,3	23,35
Сърбия	13 836	16 819	2,3	21,56
Нидерландия	13 433	15 584	2,1	16,01
Полша	12 816	15 191	2,1	18,53
Украйна	11 652	14 406	2,0	23,64
Австрия	14 555	14 351	1,9	-1,40
Белгия	10 529	12 040	1,6	14,35
Китай	9 614	11 602	1,6	20,68
Унгария	10 286	9 587	1,3	-6,80
Други държави	166 726	183 981	24,9	10,35
Общо	640 621	738 697	100,0	15,31

Източник: ОП „Туризм“

Класация на пазарите според броя на регистрираните гости в МН на територията на СО през 2016 г.

Източник: ОП „Туризм“

Структурата на гостите според тяхната национална принадлежност показва доминиране на посетителите от страни – членки на Европейския съюз. През 2016 г. най-голям е броят на германските туристи, следван от този на гръцките, британските и италианските, чиито общ относителен дял е почти 29% от всички чуждестранни посетители в София. Освен за столицата ни, Германия е пазар с първостепенно значение и за България. Германските туристи са на първо място по брой пренощуващи лица в страната ни, следвани от румънските и руските. За София, обаче по този показател Румъния е на девето място, а Русия на единадесето място с едва 2,8% от всички пренощуващи лица.

В сравнение с предходната година, през 2016 г. увеличение се отчита в броя на посетителите от всички водещи пазари, като най-голямо е то при гостите от Испания (46,4%) и Израел (с 30,6%). Спад се отчита в броя на посетителите от Япония (с 28,7%), Унгария (със 7%).

БРОЙ ОТЧЕТЕНИ НОЩУВКИ ПО КАТЕГОРИЯ НА НАСТАНИТЕЛНАТА БАЗА НА ТЕРИТОРИЯТА НА СО

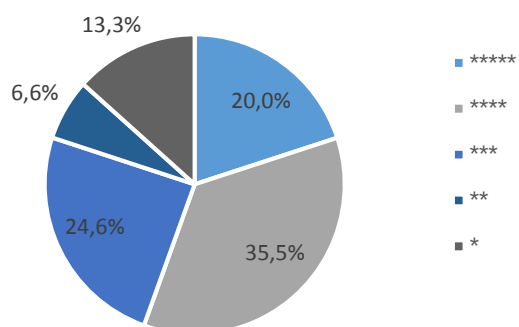
категория	2015			2016			изменение 2015/2016 (в %)		
	българи	чужденци	общо	българи	чужденци	общо	българи	чужденци	общо
*****	39 314	365 067	404 381	48 014	376 774	424 788	22,1	3,2	5,0
****	204 076	481 469	685 545	215 360	539 962	755 322	5,5	12,1	10,2
***	192 523	230 407	422 930	227 799	294 305	522 104	18,3	27,7	23,4
**	109 755	32 643	142 398	102 539	37 893	140 432	-6,6	16,1	-1,4
*	145 694	72 030	217 724	173 312	110 504	283 816	19,0	53,4	30,4
общо	691 362	1 181 616	1 872 978	767 024	1 359 438	2 126 462	10,9	15,0	13,5

Източник: ОП „Туризм“

През 2016 г. се отчита увеличение с 13,5% на общия брой реализирани нощувки в настанителната база на СО спрямо 2015 г.

Най-голям брой нощувки са отчетени в места за настаняване 4 звезди (36%), следвани от тези с 3 звезди и 5 звезди, съответно 25% и 20% от всички нощувки. Най-малък брой нощувки отчитат МН от категория 2 звезди – 7%.

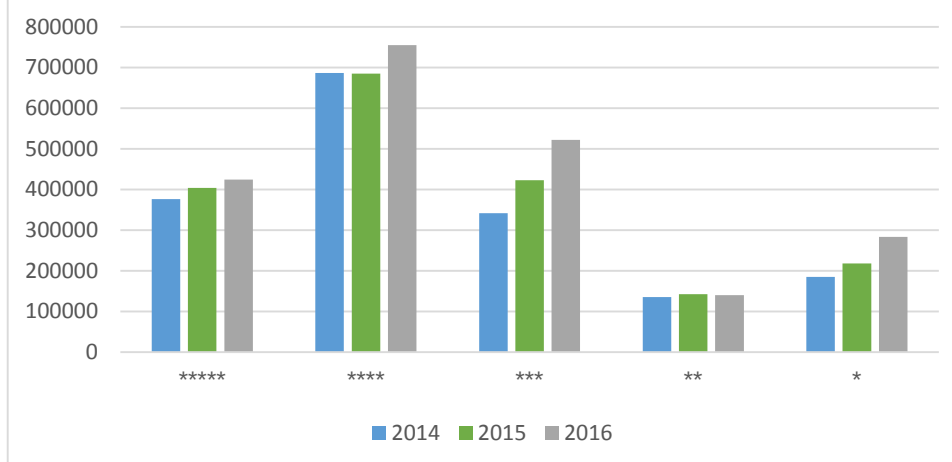
Дял на отчетените през 2016 г. нощувки по категория на МН

Източник: ОП „Туризм“

Увеличение на броя нощувки се наблюдава при всички категории места за настаняване, с изключение на двузвездните, които отчитат спад с 1,4%. Значителен ръст отчитат обектите 1 звезда (с 30%), следвани от МН три звезди – с 23%.

Разпределение на нощувките по категория МН за периода 2014-2016 г.

Източник: ОП „Туризм“

Брой нощувки по категории и по месеци през 2016 г.

Категория	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	Юли
*****	16 750	18 310	19 377	20 682	20 567	22 780	25 315
****	7 305	10 206	9 905	11 059	11 644	10 538	17 050
***	28 281	32 432	35 113	42 529	44 038	45 558	46 148
**	43 434	47 605	55 395	63 079	66 447	67 609	64 422
*	26 123	27 958	31 529	35 300	35 664	37 185	36 358
Общо	121 893	136 511	151 319	172 649	178 360	183 670	189 293

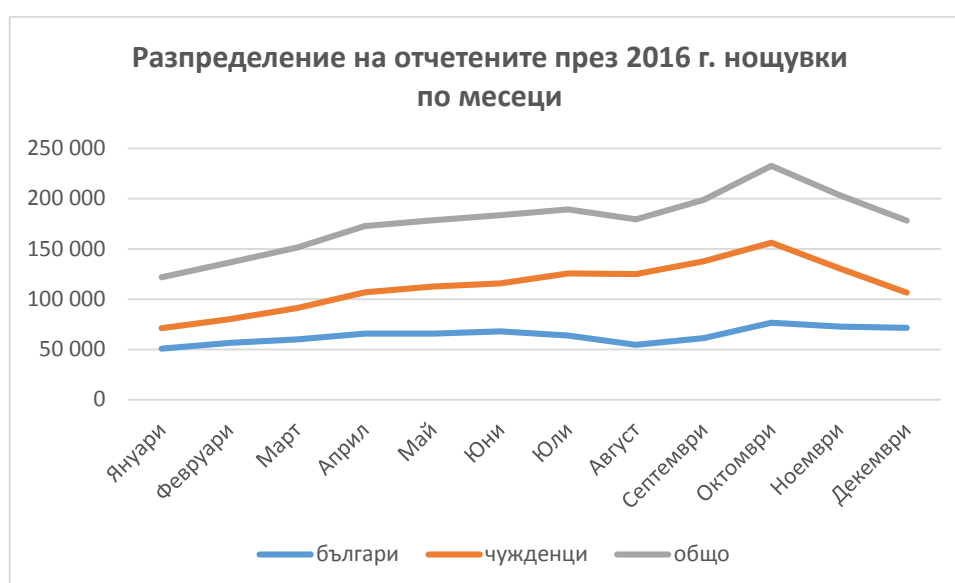
Категория	Август	Септември	Октомври	Ноември	Декември	Общо
*****	23 449	30 583	29 433	34 088	22 482	283 816
****	10 922	10 200	16 735	12 927	11 941	140 432
***	45 135	50 025	55 363	51 587	45 895	522 104
**	64 526	67 656	84 113	68 675	62 361	755 322
*	35 536	40 439	47 087	36 266	35 343	424 788
Общо	179 568	198 903	232 731	203 543	178 022	2 126 462

Източник: ОП „Туризм“

Брой отчетени нощувки през 2016 г., по месеци			
месец	българи	чужденци	общо
Януари	50 694	71 199	121 893
Февруари	56 518	79 993	136 511
Март	60 015	91 304	151 319
Април	65 750	106 899	172 649
Май	65 755	112 605	178 360
Юни	67 844	115 826	183 670
Юли	63 745	125 548	189 293
Август	54 659	124 909	179 568
Септември	61 280	137 623	198 903
Октомври	76 495	156 236	232 731
Ноември	72 870	130 673	203 543
Декември	71 399	106 623	178 022
Общо	767 024	1 359 438	2 126 462

Източник: ОП „Туризм“

Ясно изразена сезонност при общия брой на нощувките не се наблюдава, но това е типично за градска дестинация. При нощувките реализирани от чужденци месец октомври се откроява като най-активен.

Източник: ОП „Туризм“

Вид места за настаняване	Нощувки през 2016		
	българи	чужденци	общо
Хотели	565 387	1 196 114	1 761 501
Мотели	4 086	1 902	5 988
Вилни селища	1 930	1 047	2 977
Вили	986	1 779	2 765
Семейни хотели	70 528	46 644	117 172
Стаи за гости	31 433	35 317	66 750
Хостели	17 334	6 515	23 849
Почивни станции	10 849	0	10 849
Хижи	801	0	801
Къщи за гости	16 400	16 885	33 285
Бунгала	68	0	68
Апартамент за гости	11 678	30 280	41 958
Пансиони	35 544	22 955	58 499
Общо	767 024	1 359 438	2 126 462

Източник: ОП „Туризъм“

Разпределението на нощувките според вида на настанителната база се запазва устойчиво през последните години, като и през 2016 г. показва значителен превес на нощувките регистрирани в хотели – 1 761 501 или 83% от всички нощувки, отчетени на територията на София.

Делът на нощувките, реализирани от чужденци, е значително по-голям от този на нощувките, реализирани от българи, в софийските хотели, съответно 68% и 32%.

ОЧАКВАНИ ПРИХОДИ ОТ ТУРИСТИЧЕСКИ ДАНЪК ЗА 2016 Г.

С решение № 65 на Столичния общински съвет от 22.12.2011 г. е определен размерът на дължимия туристически данък за всяка нощувка, според категорията на местата за настаняване. През 2016 г. размерът на данъка остава непроменен и той е съответно:

Категория	Дължим данък за 1 нощувка	Отчетени нощувки	Очакван приход от тур. данък
*****	1,2	424 788	509 746 лв.
****	1	755 322	755 322 лв.
***	0,8	522 104	417 683 лв.
**	0,6	140 432	84 259 лв.
*	0,4	283 816	113 526 лв.
Общо		2 126 462	1 880 536 лв.

Източник: ОП „Туризъм“

Очакваният приход от дължимия туристически данък се определя от броя на отчетените нощувки по диференцирана за съответната категория данъчна ставка. През 2016 г. се очаква ръст от 11,8% на приходите от туристически данък.

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТУРИЗМА В СОФИЯ – АБСОЛЮТНИ СТОЙНОСТИ ЗА 2016 Г.

Категория	Технически капацитет			Реализирани нощувки			Пренощували лица		
	Обекти	Стаи	Легла	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
*****	10	1 354	2 230	48 014	376 774	424 788	29 317	234 319	263 636
****	39	3 364	6 310	215 360	539 962	755 322	136 378	278 737	415 115
***	110	2 160	3 904	227 799	294 305	522 104	149 673	151 011	300 684
**	101	1 463	2 691	102 539	37 893	140 432	50 641	18 140	68 781
*	225	1 733	3 593	173 312	110 504	283 816	92 858	56 490	149 348
ОБЩО:	485	10 074	18 728	767 024	1 359 438	2 126 462	458 867	738 697	1 197 564

Източник: ОП „Туризм“

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ТУРИЗМА В СОФИЯ – ОТНОСИТЕЛНИ СТОЙНОСТИ ЗА 2016 Г. (в %)

Категория	Технически капацитет			Реализирани нощувки			Пренощували лица		
	Обекти	Стаи	Легла	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
*****	2	13	12	6	28	20	6	32	22
****	8	33	34	28	40	35	30	38	35
***	23	22	21	30	21	25	33	20	25
**	21	15	13	13	3	7	11	2	6
*	46	17	19	23	8	13	20	8	12
ОБЩО:	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Източник: ОП „Туризм“

СЪОТНОШЕНИЕ НА БРОЯ РЕАЛИЗИРАНИ НОЩУВКИ ОТ БЪЛГАРИ И ЧУЖДЕНЦИ В НАСТАНИТЕЛНАТА БАЗА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2016 Г.

Брой реализирани нощувки в настанителната база на Столична община								
2014			2015			2016		
Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо	Българи	Чужденци	Общо
630 340	1 096 039	1 726 379	691 362	1 181 616	1 872 978	767 024	1 359 438	2 126 462

Източник: ОП „Туризм“

Съотношението на броя нощувки реализирани от българи и чужденци остава непроменено през последните години, съответно 36% към 64%.

През 2016 г. е отчетено увеличение с 13,5% на общия брой реализирани нощувки спрямо 2015 г., като при нощувките реализирани от българи то е с 10,9%, а на тези реализирани от чужденци с 15%.

Националност	2015	2016	Относителен дял (в %)	Изменение 2015/2016 (в %)
Италия	78 681	104 886	7,7	33,3
Великобритания	76 792	96 033	7,1	25,1
Германия	87 003	92 788	6,8	6,6
Израел	68 791	92 063	6,8	33,8
Гърция	76 381	91 182	6,7	19,4
Съединени щати	73 388	71 665	5,3	-2,3
Турция	49 632	58 157	4,3	17,2
Франция	49 022	52 599	3,9	7,3
Румъния	44 017	46 616	3,4	5,9
Испания	28 833	43 281	3,2	50,1
Русия	39 281	38 810	2,9	-1,2
Нидерландия	24 319	29 511	2,2	21,3
Полша	24 106	29 113	2,1	20,8
Сърбия	22 748	28 985	2,1	27,4
Македония	22 493	27 653	2,0	22,9
Украйна	21 185	25 141	1,8	18,7
Белгия	18 785	21 737	1,6	15,7
Австрия	22 080	21 693	1,6	-1,8
Китай	17 428	21 398	1,6	22,8
Унгария	16 852	17 468	1,3	3,7
Други държави	319 799	348 659	25,6	9,0
Общо	1 181 616	1 359 438	100,0	15,0

Източник: ОП „Туризм“

През 2016 г. страните от Европейския съюз продължават да са най-важният генериращ пазар както за България, така и за София.

Най-голям брой нощувки са реализирали италианските туристи – 104 886 или 7,7% от нощувките на чужденци в настанителната база на София. На второ място е Великобритания, а на трето Германия, която отстъпва първото място в тази класация за първи път от 2013 г. насам.

Важно е да се отбележи, че италианските туристи са реализирали най-голям брой нощувки в София, но за страната те се нареждат на 20-то място, с едва 1% от нощувките за 2016 г. Интересно е, че 59% от нощувките, реализирани от италианци в България, се падат именно на столичните МН.

Сред водещите пазари най-голямо увеличение спрямо 2013 г. се наблюдава при нощувките, реализирани от Испания (50%), Израел (34%) и Италия (33%). От балканските страни значителен ръст отбелязват Сърбия (с 27%), Македония (23%) и Гърция (19%).

Средната продължителност на престоя на туристите в София се запазва на 1,8 дни, като за българските гости тя е 1,7 дни, а за чуждестранните 1,8 дни.

Сред най-важните за София пазари водещи по продължителност на престоя са гостите от Израел (2,2 дни), Италия (2,1 дни). Най-дълго остават в София гостите от Индия (средно 2,7 дни), Армения (2,4) и Латвия (2,4).

ЗАЕТОСТ НА НАСТАНИТЕЛНАТА БАЗА

Заеетостта е динамична величина и показва месечни колебания. Тя е важен индикатор за ефективността на хотелиерския бизнес, отразяващ степента, в която

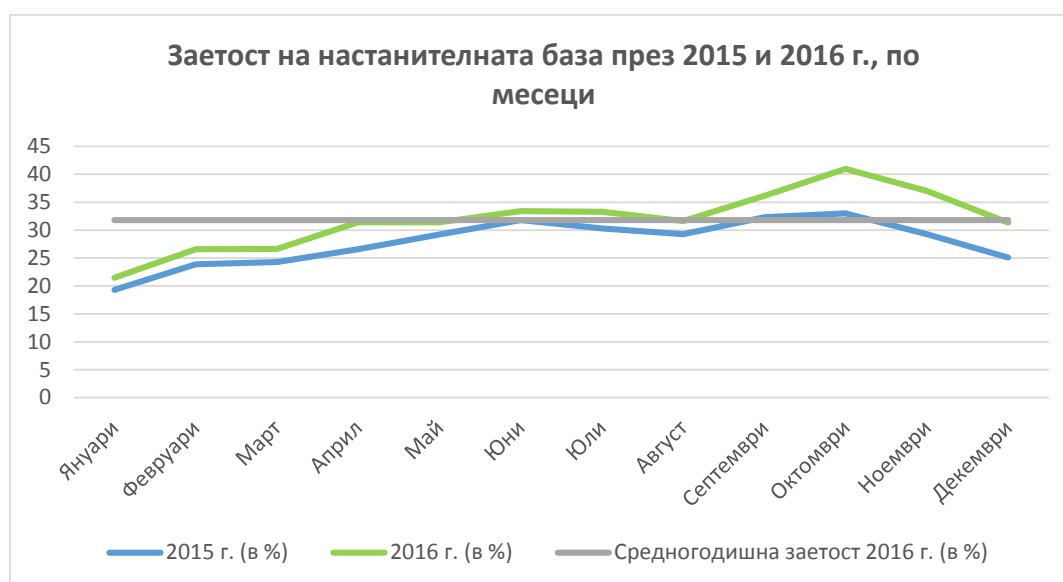
реално се използва съществуващия настанителен капацитет. В този раздел е представена средно месечната и средногодишната заетост на легловата база, изчислена на база данните за декларирания брой реализирани нощувки и брой легла.

ЗАЕТОСТ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА В МЕСТАТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ПО МЕСЕЦИ ЗА 2015 И 2016 Г.

Месец	2015 г. (в %)	2016 г. (в %)	Изменение 2015/2016 г. (в %)
Януари	19,3	21,5	2,2
Февруари	23,9	26,6	2,7
Март	24,3	26,6	2,3
Април	26,6	31,4	4,8
Май	29,2	31,4	2,2
Юни	31,8	33,4	1,6
Юли	30,3	33,3	3,0
Август	29,3	31,6	2,3
Септември	32,3	36,2	3,9
Октомври	33	41,0	8,0
Ноември	29,3	37,0	7,7
Декември	25,1	31,3	6,2
Средногодишно	27,86	31,8	3,9

Източник: ОП „Туризм“

Спрямо 2015 г. се отчита слабо увеличение на средногодишната заетост на легловата база в София – през 2016 г. тя е 31,8%, докато през 2015 г. е била 27,9%.

Източник: ОП „Туризм“

Месечните колебания в заетостта на настанителната база не са големи, но с по-висока заетост се откроява периодът от септември до ноември и особено месец

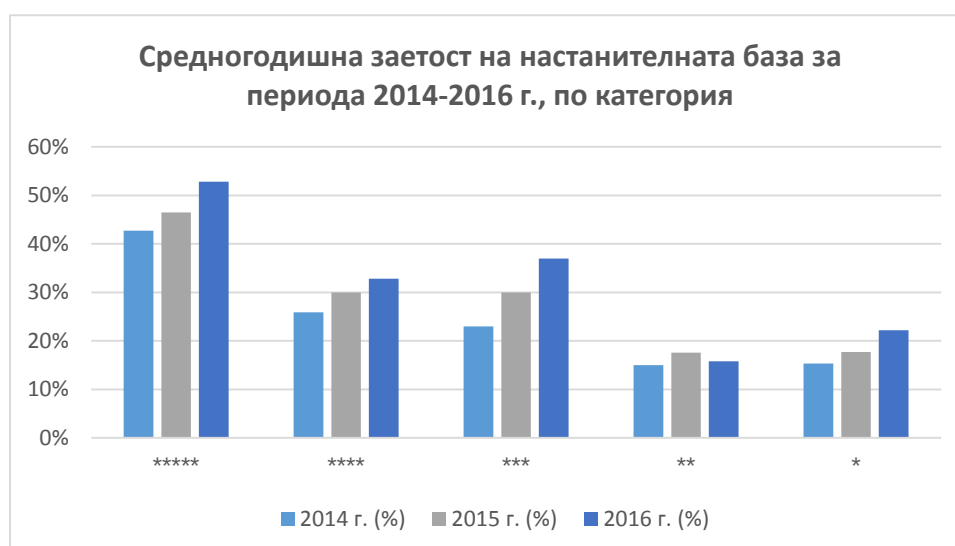
октомври с 41% заетост на леглата. Традиционно януари е месецът с най-ниска заетост – 22%.

СРЕДНОГОДИШНА ЗАЕТОСТ НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА ПО КАТЕГОРИИ ЗА 2014 - 2016 Г.

Категория	*****	****	***	**	*	Средногодишна заетост
2014 г.	42,7%	25,9%	23,0%	15,0%	15,3%	24,1%
2015 г.	46,5%	30,0%	30,0%	17,6%	17,7%	27,9%
2016 г.	52,8%	32,8%	37,0%	15,8%	22,2%	31,8%
Изменение 2015/2016 г.	6,3%	2,8%	7,0%	-1,8%	4,5%	3,9%

Източник: ОП „Туризм“

Най-висока средногодишна заетост традиционно се отчита при местата за настаняване категория 5 звезди, а най-ниска е при двузвездните и еднозвездните МН. През 2016 г. понижение на този показател се отчита само при МН с 2 звезди, и то е слабо – с 1,8%.

Източник: ОП „Туризм“

ПОЗИЦИЯ НА СОФИЯ В ТУРИЗМА НА БЪЛГАРИЯ

Според данни на НСИ за 2016 г. в София се намират 3,8% от обектите за настаняване и 3,6% от легловата база в България. Делът на реализираните нощувки в София е 7,1% от общо реализираните нощувки в страната, а делът на пренощуващите лица е 14,3% (10% от българските и 19% от чуждестранните граждани пренощували в България).

Средната продължителност на престоя в столицата е 1,7 дни, като за страната тя е 3,5 дни. Средната годишна заетост на легловата база в столицата е 41%, а за страната тя е 21%.

Област София (столица) е:

- на 3-то място сред областите по **приходи от нощувки** след Бургас /444 млн. лв./ и Варна /282 млн. лв./ - София /130 млн. лв./
- на **1-во място** сред областите по **заетост на леглата**, следвана от Пазарджик (37%) и Пловдив (29%)
- на 6-то място сред областите по **брой легла** след Бургас, Варна, Добрич, Благоевград и Смолян

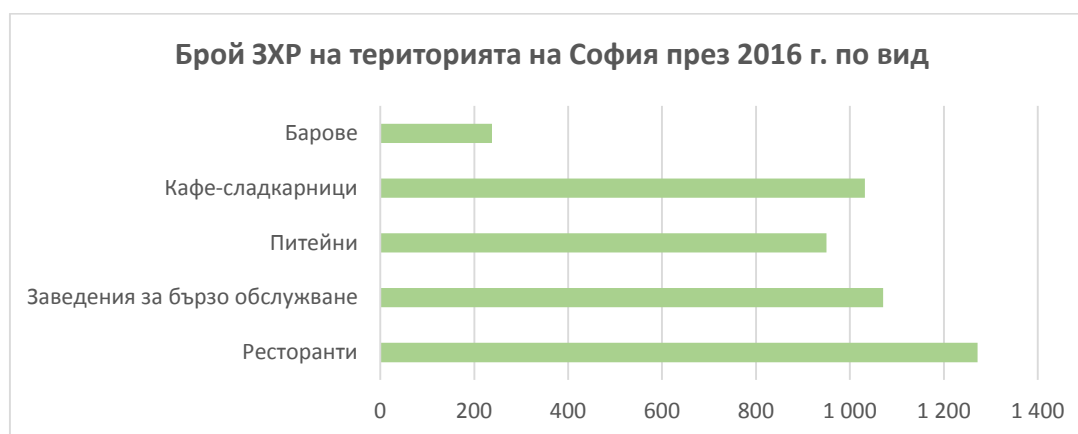
Показател	България	София	Дял от България в %
Брой обекти	3 331	125	3,75
Брой легла	328 264	11 910	3,63
Брой реализирани нощувки	25 185 996	1 783 994	7,08
От българи	9 035 330	610 999	6,76
От чужденци	16 150 666	1 172 995	7,26
Брой пренощували лица	7 196 397	1 025 272	14,25
българи	3 809 465	375 735	9,86
чужденци	3 386 932	649 537	19,18
Среден престой /дни/	3,5	1,7	-
Заетост на леглата (%)	21	41	-
Среден приход от 1 нощувка	49 лв.	73 лв.	-
Среден приход от 1 пренощувало лице	171 лв.	127 лв.	-
Среден приход от 1 легло	3 744 лв.	10 954 лв.	-
Приходи от нощувки (лв.)	1 229 073 306	130 457 649	10,61
От българи	337 244 264	31 049 935	9,21
От чужденци	891 829 042	99 407 714	11,15

Източник: НСИ

*за да бъде коректно изведена позицията на София в националната система на туризма в таблицата са използвани данни само от НСИ. Трябва да се има предвид, че данните на НСИ се отнасят за всички категоризирани и функционирали през отчетния период места за настаняване с 10 и повече легла. Това е причината данните за София в таблицата горе да се различават от данните на ОП „Туризм“, публикувани в справочника.

Видове обекти	Брой ЗХР	Дял от всички ЗХР (%)	Капацитет		Общо места
			Места на закрито	Места на открито	
Ресторанти	1 272	27,9	89 609	49 305	138 914
Заведения за бързо обслужване	1 071	23,5	36 908	21 279	58 187
Питейни	950	20,8	32 490	18 372	50 862
Кафе-сладкарници	1 032	22,6	29 601	15 097	44 698
Барове	238	5,2	16 148	2 090	18 238
ОБЩО:	4 563	100	204 756	106 143	310 899

Източник: ОП „Туризм“

Източник: ОП „Туризм“

На територията на гр. София през 2016 г. функционират 4 563 категоризирани заведения за хранене и развлечения, от които 1 272 ресторанта, 1 071 заведения за бързо хранене, 950 питейни заведения, 1 032 кафе-сладкарници и 238 бара. През 2016 г. се отчита намаление на общия брой заведения за хранене и развлечения с 22,9 %. Намалява броят на всички видове обекти, като най-осезаемо е спадът при баровете (с 51,6%) и при заведенията за бързо обслужване (с 31,5%).

Техническият капацитет на ЗХР на територията на Столична община включва места на закрито и места на открито, като местата на закрито са два пъти повече от местата на открито. За 2016 г. общият брой на местата в заведенията за хранене и развлечения възлиза на 310 899, от тях 204 756 са разположени в зали за хранене на закрито и 106 143 на открито, предимно със сезонен режим на работа. През 2016 г. видовата структура на ЗХР остава непроменена спрямо 2015 г. - най-голям дял от всички ЗХР имат ресторантите с 27,9%, следвани от заведенията за бързо обслужване с 23,5%, кафе-сладкарниците с 22,6%, питейните заведения с 20,8% и баровете с 5,2%.

Разпределението на капацитета по видове ЗХР показва, че 45% от местата в ЗХР са разположени в ресторантите, 19% в заведенията за бързо обслужване, 16% в питейните заведения, 14% в кафе-сладкарниците и 6 % в баровете.

ТЕХНИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ НА ЗАВЕДЕНИЯТА ЗА ХРАНЕ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ПРЕЗ 2016 Г. ПО ВИДОВЕ И КАТЕГОРИЯ

Категория	Брой ЗХР	Места на закрито	Места на открито	Общо
РЕСТОРАНТИ				
*****	15	1 554	871	2 425
****	29	2 377	562	2 939
***	94	8 879	3 635	12 514
**	210	18 265	10 098	28 363
*	924	58 534	34 139	92 673
общо	1 272	89 609	49 305	138 914
ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БЪРЗО ОБСЛУЖВАНЕ				
*****	0	0	0	0
****	0	0	0	0
***	15	638	544	1 182
**	35	1 804	1 244	3 048
*	1 021	34 466	19 491	53 957
общо	1 071	36 908	21 279	58 187
ПИТЕЙНИ ЗАВЕДЕНИЯ				
*****	0	0	0	0
****	0	0	0	0
***	4	401	60	461
**	29	1 672	948	2 620
*	917	30 417	17 364	47 781
общо	950	32 490	18 372	50 862
КАФЕ-СЛАДКАРНИЦИ				
*****	1	20	0	20
****	5	256	404	660
***	2	83	0	83
**	67	3 142	2 498	5 640
*	957	26 100	12 195	38 295
общо	1 032	29 601	15 097	44 698
БАРОВЕ				
*****	16	1283	129	1 412
****	41	2 417	145	2 562
***	71	3 513	413	3 926
**	82	7 757	736	8 493
*	28	1 178	667	1 845
общо	238	16 148	2 090	18 238
	4 563	204 756	106 143	310 899

Източник: ОП „Туризм“

По отношение на категорийната структура на ЗХР – значителен превес имат ЗХР категория една звезда – 84%, докато високотегорийните (4 и 5 звезди) съставляват едва 3% от всички ЗХР.

Според данните за техническия капацитет на столичните ЗХР, разпределението на местата по категории ЗХР, показва че 75% от всички места са съсредоточени в ЗХР категория 1 звезда, 16% в ЗХР 2 звезди, а останалите се падат на ЗХР 3, 4 и 5 звезди.

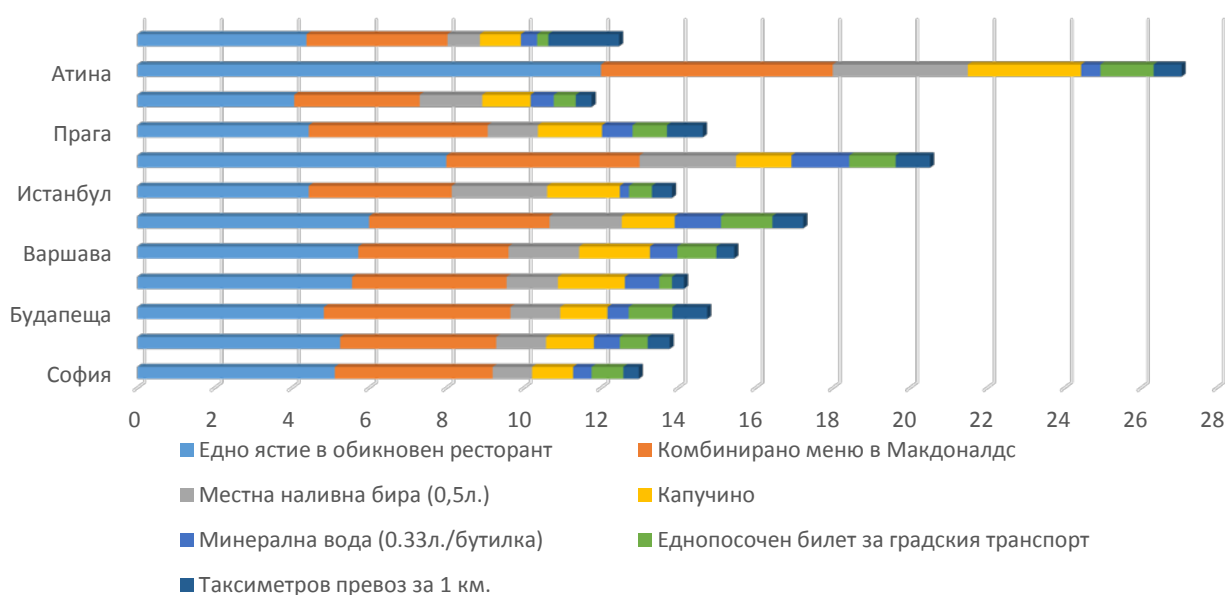
През последните години съотношението между цена и качество на туристическия продукт е на добро конкурентно равнище.

София е обявена за най-достъпната туристическа дестинация в Европа според интернет проучване на туристическия портал PriceofTravel. Според портала „София е град с много приятен център, който е много гостоприемнен към чуждите туристи. Това е и един от най-спокойните градове в Европа с удобна транспортна система. Цените на почти всичко са много ниски, с изключение на входящите полети от другите големи градове“.

Средни цени на някои туристически услуги и продукти в част от европейските столици за 2016г. (в евро)												
	София	Белград	Будапеща	Букурещ	Варшава	Загреб	Истанбул	Любляна	Прага	Скопие	Атина	Тирана
Обяд/вечеря в обикновен ресторант - едно ястие	5,11	5,25	4,83	5,56	5,72	6	4,44	8,00	4,44	4,06	12,00	4,38
Обяд/вечеря за двама в средно скъп ресторант - по три ястия	20,43	24,21	25,76	24,47	22,89	26,67	19,73	35,00	22,20	16,24	35,69	16,06
Комбинирано меню в Макдоналдс	4,09	4,04	4,83	4,00	3,89	4,67	3,70	5,00	4,63	3,25	6,00	3,65
Местна бира (0,5л.)	1,02	1,29	1,29	1,33	1,83	1,87	2,47	2,50	1,30	1,62	3,50	0,84
Вносна бира (0.33л.)	1,53	1,61	1,45	1,78	1,83	2	2,96	3,00	1,48	1,62	4,00	1,46
Капучино	1,06	1,24	1,22	1,73	1,83	1,37	1,88	1,43	1,66	1,25	2,93	1,06
Кока кола/Пепси кола (0.33л./бутылка)	0,82	1,21	0,84	1,20	0,95	1,76	0,68	2,04	1,06	1,15	1,35	0,71
Минерална вода (0.33л./бутылка)	0,48	0,67	0,55	0,89	0,71	1,2	0,24	1,50	0,79	0,60	0,50	0,42
Пакет цигари	2,66	2,10	3,54	3,56	3,43	3,33	2,96	3,90	3,55	1,95	4,00	2,19
Еднопосочен билет за градския транспорт	0,82	0,72	1,13	0,33	1,01	1,33	0,59	1,20	0,89	0,57	1,40	0,29
Месечна карта за градския транспорт	25,54	25,83	30,59	13,35	25,18	48,01	44,38	37,00	20,35	22,73	30,00	11,68
Таксиметров превоз за 1 км.	0,40	0,57	0,9	0,31	0,46	0,8	0,52	0,89	0,93	0,41	0,74	1,83

Източник: <https://www.priceoftravel.com/>

Цени в някои европейски столици за 2016 г. (в евро)

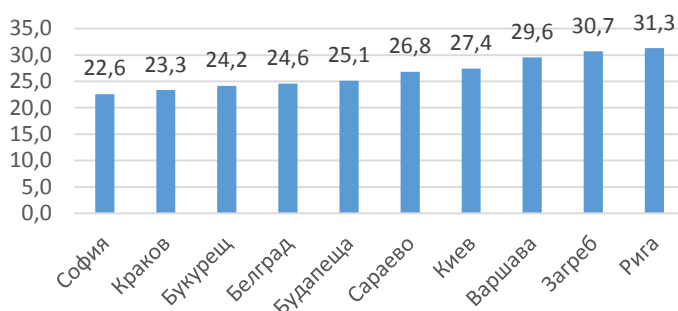
Източник: <https://www.priceoftravel.com/>

Световният „backcracker“ индекс показва обща картина на минималните туристически разходи, целяща да помогне на туристите да намерят най-изгодната от тяхна гледна точка дестинация. Той включва обща цена за група от услуги от първа необходимост за пътуващия в съответната дестинация. Въпреки че посочените цени се основават на едно потенциално туристическо пътуване с ограничен бюджет, те могат да послужат като ясен ориентир и за пътуващите, разполагащи с повече средства.

Във всяка дестинация този ежедневен „пакет“ включва:

- * Легло в добър и евтин хостел
- * Три хранения в обикновен ресторант
- * Два билета за градски транспорт
- * Една платена културна атракция (музей, галерия)
- * Три евтини бири или вино

Бекпекър индекс в европейските столици с най-ниски цени за 2016 г. (в евро)

Източник: www.numbeo.com/cost-of-living/

След като през 2014 и 2015 г. София е била на трето място според бекпекър индекса, то през 2016 г. столицата ни оглавява класацията за най-евтин едnodневен бюджетен престой.

Столицата на Република България София е най-големият град в страната. Полет до София от Лондон или Москва е около 3 часа, от Париж или Берлин около 2 часа, а от съседните столици Атина, Букурещ, Белград един час. Съвременният град се допълва по уникален начин от древни храмове и останки от античността. Хилядолетната история, културните, спортни и бизнес събития, предлагането на отлични условия за провеждане на конференции превръщат града в предпочитана туристическа дестинация.

През 2016 година София беше домакин на значими международни събития като:

- Webit Festival Europe – едно събитие за технологии, дигитален маркетинг и иновации с осем годишна история. Сред лекторите на форума се нареждат и лидери на компании като IBM, SAP, Akamai, Google, Intel, Philips, Lego, Nokia Networks, Европейската Космическа Агенция, НАСА. А обсъжданите теми са свързани с кибер сигурността, биотехнологии, развитие на предприемаческата еко система, умни градове, умна енергия, устойчиво развитие, технологии и медии.
- Първото издание на проекта „Sofia Restaurant Week“, като част от световния формат за кулинарно изкуство „Restaurant Week“ (седмица на ресторантите). В него участваха 25 туристически обекта на територията на Столична община, които предложиха на жителите и гостите на София изискана храна на достъпна цена.
- В края на месец септември се проведе Първа среща на кметовете от страните от Централна и Източна Европа от формата 16+1 (ЦИЕ и Китай). Инициативата 16+1 е на КНР и цели засилването и разширяването на сътрудничеството между Китай и България, Албания, Босна и Херцеговина, Хърватска, Чешка Република, Естония, Унгария, Литва, Латвия, Черна гора, Полша, Румъния, Сърбия, Словакия, Словения, БЮР Македония. Форумът под надслов „София – пресечна точка на нови възможности“ се проведе в София Тех Парк и включи дискусии и B2B срещи, посветени на възможностите за сътрудничество в сферата на туризма, иновациите, транспорта, земеделието и агробизнеса.
- 62-рото издание на Лайънс Европа Форум, най-важното събитие на хуманитарната организация Лайънс клуб за Европа, в което участваха представители на 46 страни.
- Първи „Международен конгрес на световните цивилизации и модерния туризъм“, съвместно събитие на Министерството на туризма на Република България и Световната организация по туризъм (COT) към ООН.

ИСТОРИЯ

Българската столица София е сред най-древните селища на Европейския континент. Тя е град на осем хилядолетия, възникнал край горещи лечебни минерални извори на кръстопътя на Западна Европа, Мала Азия и Близкия Изток. Нейната история може да се проследи назад до времето на неолита, за което свидетелства разкритото неолитно селище в днешния кв. Слатина, а през бронзовата епоха в площта между – Централния универсален магазин (ЦУМ) и София хотел Балкан (бившият хотел „Шератон“) е положено началото на историческия градски център на София, който не е променил местоположението си до днес.

Още през VII в. пр. Хр. София е част от картата на Европа – тя е древният тракийски град на племето серди, който по-късно римляните документируют като Сердика. В Сердика резидират римските императори, но двама от тях свързват най- силно имената си с града. Първият е император Галерий, който през 311 г. написва в Сердика „Едикт за толерантност на религиите“, с който се прекратяват гоненията срещу християните за първи път в историята на Римската империя. „Сердика е моят

Рим!“ – това са думите на император Константин I Велики, с които той изразява отношението си към този град. Сердика е и голям събитен център - през 343 г. тук се провежда Сердикийският църковен събор. През V - VI в. по време на т.нар. „велико преселение на народите“ следват години на опустошения при многобройните нашествия на хуни и готи, но от средата на VI в. Сердика се възражда като важен административен и стопански център на Византийската империя. През 809 г. някогашна София е вече част от българската държава с името Средец. През 1018 г. градът получава третото си име като част от Византийската империя – нарича се Триадица, което означава „между планините“. След освобождението от византийска власт до падането на България под турско робство - през 1393 г., Средец се разраства.

През първата половина на 14 век е последната промяна в името на града – наречен е на базилика „Св. София“, която през този период изпълнява ролята на епископско седалище. За първи път новото название на София е отбелязано в дарствена грамота на цар Иван Шишман за Драгалевския манастир от 1378 г.

От 1382 година, когато градът пада под османско робство, обликът му коренно се променя - християнски храмове са превърнати в джамии, а силуетът на София е изпълнен с куполи и минарета. Но в същото време София придобива и значението на занаятчийски и търговски център. Икономическият просперитет на местното население дава възможност да бъдат построени пръстен от манастири край града, крепители на вярата на българите и важни духовни и просветителски центрове.

На 4 януари 1878 г., гр. София е освободена от османска власт, а на следващата година - на 3 април 1879 г., е провъзгласена за столица на България. Градът постепенно придобива европейски вид. Улиците се павират, строят се училища, градини, административни сгради. Прокарва се канализационна система, телеграфи и телефони. През 30-те години на миналия век по времето на цар Борис III София е вече модерна столица, но по време на Втората световна война е частично разрушена от съюзническите бомбардировачи. След 9 септември 1944 г., градът отново пременя облика си в синхрон с политическите промени. На 15 септември 1946 г. България е провъзгласена за Народна република, а в столицата София на вече социалистическа България са изградени площад „Независимост“ и масивният каменен комплекс от сгради в Ларгото – днес известен като „триъгълник на властта“, седалище на Президентството, Министерски съвет и Парламентарните комисии, а някога – на Партийния дом. По повод 1300 годишнината от основаването на българската държава е построен НДК (Национален дворец на културата). Последната политическа промяна в България на 10 ноември 1989 година, която дава път на демокрацията и пазарната икономика, отново има своето отражение върху облика на столицата. Днес София е динамично развиващ се европейски град с непрекъснато модернизираща се инфраструктура, но запазил в енергичния ритъм на съвремението паметта на осем хилядолетия и духа на свободна България.

КУЛТУРА

София притежава изключително богато културно наследство - археологически, исторически и архитектурни ценности от различни епохи. Археолозите не спират да ни изненадват с нови археологически находки, които все по-ясно показват значимостта на града ни в древността.

През пролетта на 2016 г. беше завършен проектът за реставрация и социализация на Античен културно-комуникационен комплекс „Сердика“, намиращ се на столичното Ларго. Комплексът е разположен на около 8000 кв. м. и е един от най-големите музеи на открито в света. 4850 кв. м. от античната зона попадат под площад „Независимост“, а останалите 3150 кв. м. се намират под булевард „Мария Луиза“.

Сред най-големите атракции в комплекса е Декуманус Максимус - главната улица на античния град Сердика, която е запазила почти изцяло автентичната си настилка. На три площадни нива е оформен подземен музей на открито, който показва три

квартала на Антична Сердика. Сцена за театър, концерти и други събития с място за многобройна публика е оформена точно под стъкления купол, покриващ Ларгото между Президентството и Министерския съвет.

Освен с културно-историческото си наследство, София е град, който може да се похвали с богат и динамичен съвременен културен живот. Културният календар на града предлага множество утвърждаващи се и утвърдени международни фестивали и културни събития, с потенциал да привличат все повече интерес от страна на българска и чуждестранна публика.

През 2016 година много световно известни изпълнители изнесоха концерти в София, като руската група ЛЮБЭ през декември, Легендата Брайън Адамс през октомври, финландската група NIGHTWISH празнува 20 години от създаването си на българска сцена през септември. В разгара на лятото София беше една от спирките в турнето на легендарната немска група SCORPIONS, с което тя празнува своя 50-годишен юбилей.

В столицата традиционно се провеждат едни от най-големите фестивали в страната.

Филмовите фестивали - София Филм Фест, Златен Кукер, София Индипендънт Филм Фестивал, Киномания, Sofia Biting Docs.

Музикалните и танцувални фестивали – Антистатик, A to Jazz Фестивал, Фестивал Жълтите павета, Международен фестивал за поп и рок музика, Софийски музикални седмици, фестивалът на открито Опера в парка (юли), Изкуството На Барока, V Международен детски фолклорен фестивал София.

Фестивалите за съвременното изкуство, забавление и начин на живот- Салон на изкуствата (май), София Поетики (май), Водна Кула Арт Фест (юни), София диша (август), кВАРТал фестивал, Фотофабрика, „Панаир на куклите“, Софийски международен панаир на книгата, Софийски фестивал на науката.

Брой посетители в столичните музеи за 2016 г.	Структура по националност			Възрастова структура		
	общо	българи	чужденци	деца и ученици	студенти	възрастни
Национален исторически музей	179 873	145 752	34 121	-	-	-
Боянска църква	54 277	16 004	38 273	-	-	-
Национален военноисторически музей	121 203	109 853	11 350	-	-	-
Регионален исторически музей София	60 000	39 000	21 000	12000		48000
Археологическо ниво на базиликата "Света София"	25 000	11 250	13 750	6 250		18 750
Парк-музей „Врана“	42 600	42 450	150	6 000	-	36 600
Национален политехнически музей	11 907	11 774	133	5 658	318	4 277
Национален природонаучен музей при БАН	47 830	-	-	-	-	19 506
Национален археологически музей при БАН	28 442	16 047	12 395	5 903		22 539
Национален антропологичен музей при БАН	6 600	6 574	26	-	-	-
Национален етнографски музей при БАН	9 159	5 891	3 268	-	-	-
Общо	586 891					

Източник: всеки музей предоставя данни за посетителите си

Музеите в София имат различни системи на отчитане на посетителите си. Повечето от тях организират дни на отворените врати, участват в международни инициативи като „Нощ на музеите“, така че реалният брой на посетителите е доста по-висок от описания в таблицата горе. Трябва да се отбележи също, че големите столични музеи като Национален исторически, Военноисторически и Национален природонаучен, отбелязват ръст в броя на посетителите си, спрямо предходната година.

ПРИРОДА - Зелена София

На около 20 минути от центъра на града се намира планината Витоша, която предлага целогодишно възможност за туризъм. Кръстосана е от пешеходни маршрути с различна трудност, разполага с места за настаняване, ски писти и съоръжения. В природен парк Витоша се намират също музеите на мечката, на совата, на водното конче, както и детски екостационар, който предлага възможност за провеждане на учебни беседи, зелени училища, изложби и прожекции.

София може да се похвали с изобилие от паркове и градини, сред които най-емблематични са Градската градина, Борисовата градина, Докторската градина и Южния парк.

През пролетта на 2016 г. беше официално открит парк "Възраждане", разположен на площ от 43 дка и предлагащ разнообразни атракции.

А през лятото бяха започнати ремонтни и възстановителните дейности в Западен парк и в Борисовата градина, където се подновяват настилките на алеите, осветлението, детските площадки. Общо за 2016 г. са били предвидени 5,5 млн. лв. за възстановяване и реконструиране на зелени площи в София.

В границите на столицата попада и парк „Врана“ – бивша царска резиденция и паметник на градинско-парковото изкуство, както и две ботанически градини – едната в центъра на града и една в полите на Витоша.

СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЕ

След като през 2014 г. София получи признанието „Европейска столица на спорта за 2018 г.“, градът ни не спира да доказва, че популяризирането на масовия спорт и активния начин на живот са приоритети. Във връзка с инициативата, през 2016 г. бяха организирани разнообразни спортни събития.

Сред най-мощните и вълнуващи спортни събития, състояли се в София са:

- Софийският Маратон. През 2016 г. повече от 3000 души стартираха в 33-тото издание на маратона, което за първи път е валидно и за Балканско първенство.
- Световното първенство по самбо, домакин на което е София. Повече от 600 самбисти, представители на 85 държави, пристигнаха в България през ноември 2016г.
- Ърбан зона 2016. В рамките на фестивала се проведе състезания по няколко вида спортни занимания, популярни сред младите хора и характерни за градската среда, като баскет, стрийт BMX, скейтборд, катерене на стена и др.
- Второто издание на Екстрийм Фест се състоя в Княжеската градина, в рамките на три дни и зарадва столичани с екстремни активности, практикувани в градска среда и беше закрит със супер мото шоу из централни столични улици и булеварди.

Витоша става все по значима локация за спортни събития, както през лятото, така и през зимата. През изминалата година тук се проведе „Велорали Черни връх“; традиционната обиколка на Витоша 100 км. – за бегачи и колоездачи; планинското бягане „Витоша моята планина“ с дистанция от 16 км по трасе от кв. Бояна до х. Алеко; летни и зимни спортни фестивали. През септември 2016 г. се проведе и първите ултрамаратони по планинско бягане и състезание по планинско колоездене "Софийски манастири 2016".

София разполага с много спортни съоръжения, както за масов, така и за професионален спорт - 6 стадиона, 6 спортни зали, 6 плувни комплекса, гребни бази, бази за конни спортове, ледени пързалки и колодрум. А за любителите на спорта на открито София вече има 35 стрийт фитнес площадки.

През 2016 г. Столична община е инвестирала над 7 млн. лв. в спортни дейности и инфраструктурни проекти в спорта, включително за подпомагане на спортните клубове и развитието на детско-юношеските им школи, както и за обновяване на спортната инфраструктура в училищата, детските градини, на спортните площадки на открито.

Усилията София да бъде превърната в приятен за колоездачите град дават своя положителен ефект. Столицата ни разполага с велоалеи с обща дължина около 59 км. разпръснати из различните райони на столицата, но приетата през 2016 г. програма за разширяване на веломержата предвижда удобно и безопасно да се свържат отделните квартали с централната градска част и с другите видове транспорт.

Освен из града, колоездачите имат възможността да опитат планинския маршрут Алеко – Черни връх – Железница или крайградската велоалея около езерото Панчарево.

БЕЗПЛАТНА ПЕШЕХОДНА ОБИКОЛКА „ОПОЗНАЙ СОФИЯ“

Вече 7 години ОП „Туризм“ и Асоциацията на екскурзоводите в България успешно си партнират в организирането и провеждането на безплатна пешеходна обиколка „Опознай София“, с цел да се популяризират туристическите атракции на София сред неорганизираните туристи и жителите на града. Маршрутът на пешеходната обиколка обхваща 23 културно - исторически обекта в центъра на столицата, представени с беседа, водена от професионални екскурзоводи на български, английски, или на друг език според езиковата принадлежност на участниците.

През 2016 г. са проведени 74 обиколки, като броят на участниците в тях е над 2000 души, сред които ученици от столични училища, чуждестранни партньори и гости на Столична община, на държавни институции и неправителствени организации, журналисти, блогъри.

Подробна информация за провеждането на безплатната пешеходна обиколка „Опознай София“ може да получите в Туристически информационен център – София, намиращ се в подлеза на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ или на телефони 02/491-83-44 и 02/491 83 45.

ПОКЛОННИЧЕСКИ МАРШРУТИ, РЕАЛИЗИРАНИ С ПОДКРЕПАТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА ЧРЕЗ ОП „ТУРИЗМ“

Ежегодно ОП „Туризм“ провежда четири поклоннически маршрута, включването в които е безплатно. Три от тях са до манастири от Софийската Мала Света гора“, а четвъртият е до Рилския манастир. Обикновено те се провеждат в дните на храмовите празници.

- Поклоннически път „Възнесение Господне“ - проведен на *църковния празник „Възнесение Господне“* на 9 юни 2016 г., от църквата „Св. Константин и Елена“ в с. Долни Лозен до Лозенския манастир „Св. Спас“
- Поклоннически Царски път „Света троица“ – проведен на *църковния празник „Света троица“* на 20 юни 2016 г. от храма „Св. Св. Кирик и Юлита“ в кв. Банкя до Дивотинския манастир „Света Троица“, където е отслужена Божествената Света

литургия от Бранички епископ Григорий, в присъствието на Негово Светейшество Българския патриарх Неофит и Министър председателя Бойко Борисов.

- Поклоннически път „Рилският Чудотворец” - се проведе за седма поредна година, от 1 до 6 август 2016 г. от София до Рилския манастир „Св. Иван Рилски”
- Поклоннически път „Покров Богородичен” – проведен на църковния празник „Покров Богородичен” на 1 октомври 2016 г., от църквата „Св. Петка” в кв. Кремиковци до Кремиковския манастир „Свети Георги”

ИЗПОЛЗВАНА ТЕРМИНОЛОГИЯ

Според Закона за туризма, в сила от 26.03.2013 г., Обн. ДВ. бр.30 от 26 Март 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.109 от 20 Декември 2013г., изм. ДВ. бр.40 от 13 Май 2014г., изм. ДВ. бр.9 от 3 Февруари 2015г., доп. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 15 Март 2016г., изм. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.59 от 29 Юли 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.75 от 27 Септември 2016г.

Апартаменти за гости са самостоятелни апартаменти в една жилищна сграда, предоставяни на туристи за нощувка.

Бекпекинг е форма на нискобюджетен туризъм, независимо от вида на пътуване и транспорт. Терминът „backpack“ от английски в буквален превод означава раница, и се използва за туристи, носещи на гръб голяма туристическа раница или друг багаж, който се пренася лесно на големи разстояния за дълъг период от време; включва използване на обществен транспорт, евтино настаняване (най-често хостел или младежко общежитие) и по-голяма продължителност на престой в сравнение с традиционното ваканционно пътуване, свързано главно с разглеждане на забележителности. Практикува се предимно от млади хора, разполагащи с повече свободно време.

Бекпекър е турист, практикуващ „бекпекинг“ туризъм.

Бунгало е място за настаняване, изградено от строителни конструкции за сезонна или целогодишна експлоатация, със санитарен възел, без задължително изискване за кухненски бокс.

Бар е заведение, в което се предлагат богат асортимент от алкохолни и безалкохолни напитки, коктейли, топли напитки, ядки, сладкарски и захарни изделия, ограничен асортимент кулинарна продукция.

Вила е масивна сграда с ниска етажност, притежаваща минимум: преддверие, хол, две спални, кухненски бокс, трапезария, санитарен възел, тераса и паркинг.

Вилно селище е териториално обособена група от нискоетажни масивни вили с комплексна многофункционално изградена инженерна и туристическа инфраструктура, в която се предлагат основни и разнообразни допълнителни туристически услуги. Обособява се от най-малко 5 вили и има поне едно заведение за хранене и развлечения.

Заведения за бързо обслужване е заведение в което се предлага ограничен типизиран асортимент от кулинарна продукция и/или готови пакетирани стоки, десерти, напитки - безалкохолни и алкохолни. Имат висока пропускателна способност. Самообслужването е основна форма на обслужване.

Заведения за хранене и развлечения са: ресторанти, заведения за бързо обслужване, питейни заведения, кафе-сладкарници и барове.

Кафе-сладкарница е заведение за допълнително хранене, в което се предлагат сладкарска продукция, сладоледи, тестени изделия, безалкохолни и алкохолни напитки.

Къмпинг е охраняван терен със съответната инфраструктура и с необходимите условия за пребиваване на туристи със собствена или наета палатка или каравана, както и за паркиране на автомобили и предлагане на туристически услуги. На територията на къмпинга могат да се разполагат бунгала, каравани (временно стационарно подвижно (колесно) място за настаняване без задължително изискване за кухненски бокс и санитарен възел), други места за настаняване, хранене и търговия.

Къща за гости е сграда с ниска етажност, в архитектурен стил, съответстващ на облика на селището и/или е обвързан с неговата история, която разполага с максимум 10 стаи за настаняване. Гостите ползват общи помещения като: всекидневна, обзаведена кухня, трапезария или място за хранене и място за отдих в двора. Обектът се стопанисва от домакини, които живеят в същата сграда или в съседство и се грижат за обслужването и изхранването (минимум закуска) на гостите в условия, близки до домашните.

Места за настаняване са хотели, мотели, апартаментни туристически комплекси, вилни селища, туристически комплекси, вили, семейни хотели, хостели, пансиони, почивни станции, стаи за гости, апартаменти за гости, къщи за гости, бунгала и къмпинги.

Международен посетител е лице, което посещава държава, извън обичайната за него среда за не повече от 12 последователни месеца с цел бизнес, удоволствие или други лични цели, които не включват упражняването на дейност, за която получава възнаграждение. (Международни препоръки относно туристическата статистика (IRTS 2008))

Мотел е вид крайпътен хотел за пребиваване и обслужване на автотуристи, разположен извън населено място до активен транспортен възел или автомагистрала. Мотелът разполага поне с едно заведение за хранене и развлечения.

Пансион е сграда, в която настаняването обикновено е за по-продължителен период от време, обзаведено с най-необходимите мебелировка, съоръжения, съдове и прибори за ползване и самостоятелно обслужване.

Питейно заведение е заведение, в което се предлага богат асортимент от алкохолни и безалкохолни напитки и закуски към тях.

Почивна станция е самостоятелно място за настаняване с преобладаващи социални функции и с инфраструктура, предлагаща здравни, балнеоложки, спортни и други услуги.

Пътници са всички лица, извършващи придвижване между две или повече географски точки с различна цел и различна продължителност. (*Международни препоръки относно туристическата статистика* (IRTS 2008))

Ресторант е заведение, в които се предлагат кухненска и сладкарска продукция, алкохолни и безалкохолни напитки. Обслужването на клиентите е с квалифицирани сервитьори с използване на специални форми на сервиране.

Стаи за гости – до 5 стаи - самостоятелни или в апартаменти, в една сграда, предоставяни на туристи за нощувка.

Семеен хотел е сграда в архитектурен стил, съответстващ на облика на селището и/или обвързан с историята му, с капацитет от 5 до 20 стаи за настаняване на туристи, в която се извършва хотелиерска дейност. Обектът се стопанисва от домакини или от нает персонал, които предоставят персонално обслужване на гостите. Семейният хотел има поне едно заведение за хранене и развлечения.

Средна заетост на настанителната база е произведен показател, отразяващ степента на използваемост на наличния настанителен капацитет в МН. В случая е изчислен като съотношение между броя на реализираните нощувки и броя на готовите за експлоатация легла в МН. (*Работна дефиниция, създадена за целите на тази публикация*)

Туризм - Туризмът е социален, културен и икономически феномен, свързан с движение на хора към места извън обичайното им място на пребиваване за лични или професионални цели. (*Международни препоръки относно туристическата статистика* (IRTS 2008))

Турист е посетител, чийто престой е най-малко 24 часа, като по този начин прекарва поне една нощ в посетената дестинация и целта на посещението е туризъм, отдих, спорт, лечебни процедури, бизнес, посещения на роднини и приятели, поклонничество, участие в културно, конгресно, конферентно или друго събитие.

Туристическа дестинация е регламентирана съвкупност от икономически, социални и културно-екологични дейности, осъществявани в туристически обекти с реални граници, с цел създаване, реализация и потребление на стоки и услуги, формиращи атрактивността на туристическия продукт (пакет) с устойчива конкурентоспособност и ефективност.

Туристическа хижа е масивна сграда, предназначена за краткотраен отдих на туристи, в която се предлагат основни и допълнителни туристически услуги. Обзаведена и оборудвана с най-необходимата мебелировка, съоръжения, съдове и прибори за ползване и самостоятелно обслужване на туристи. Предлага туристическа, краеведска, екологическа и друга информация.

Туристическо селище е самостоятелна териториално обособена група от места за настаняване, с изградена обща инженерна и туристическа инфраструктура, където се предлагат основни и разнообразни допълнителни туристически услуги. Обособява се от най-малко 5 места за настаняване и има поне едно заведение за хранене и развлечения.

Хостел е сграда за ниско бюджетно настаняване, която е функционално обособена като общежитие със самостоятелни стаи и/или общи спални помещения – мъжки, женски и/или смесени. Споделено се ползват санитарен възел, всекидневна, обзаведена кухня с трапезария.

Хотел е общодостъпна сграда или сгради, функционално свързани, с минимум 15 стаи за настаняване, в която се предлагат основни и допълнителни туристически услуги, свързани с пребиваването на туристите. За хотели, изградени преди 1 юни 2003 г., и за хотели в населени места или в части от тях с историческо, археологическо, етнографско или архитектурно значение се допуска броят на стаите да е по-малък с 20 на сто. Хотелът разполага поне с едно заведение за хранене и развлечения.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

ЖП транспорт – железопътен транспорт

ЗХР – Заведения за хранене и развлечения

МН – места за настаняване

НСИ – Национален статистически институт

ОП „Туризм“ – Общинско предприятие „Туризм“

T1 – терминал 1 на Летище София

T2 – терминал 2 на Летище София